

SLOVENSKI NAROD

Izšla vsak dan popoldne, izvenredni modelji in prazniki.
Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 80 vin.,
za uradne razglase 120 K, za poslano in reklame 2 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, prilčno. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 120—	celoletno	K 140—
polletno	60—	polletno	70—
3 mesečno	30—	3 mesečno	35—
1	10—		12—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poplative denarje se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Besedila sprejema se podpisano in začetno frankovano.
Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 60 vinarjev

Prof. Friderik Juvančič:

Ultimatum Jugoslaviji.

V Parizu, dne 25. jan.

„Journal des Débats“ je priob-
čil danes sledeči članek iz peresa
slovitega francoskega publicista
Gauvaina:

Svetovna vojna se je začela z
ultimatomom, ki ga je poslala Av-
strija Srbiji. Vrhovni svet, to se pra-
vi nekateri ljudje, ki so ex offo nado-
mestili mirovno konferenco, je zavri-
l svoje delo s tem, da je izročil ul-
timatum zastopnikom države Sr-
bov, Hrvatov in Slovencev. Kakor
dunajski kabinet v juliju 1914. leta,
tako trdi tudi vrhovni svet, da hoče
konflikt »lokalizovati«, ter izjavlja
belgijski vladi, da dobi Italija pra-
vico izvesti londonski pakt, ako po-
goji ultimatum ne bodo brez pri-
držke izvršeni v gotovem roku. Lon-
donski pakt, sklenjen v aprilu 1915.
leta, je skrivna pogodba, ki se še ni
objavila, ki se ni naznanila nobenemu
parlamentu, ki je ni potrdila nobena
kompetentna ustavna oblast, ki raz-
polaga z ozemljem, katero ni last
njenih signatarjev, in ki bje v obraz
načelom, ki so jih slovesno priznava-
le zavezniške vlade tekom zadnjih
petih let. Vzpričo teh dejstev se mo-
ramo pač vprašati, kaj se je od leta
1914. sem izpremenilo v politiki, in
ali ne vladata Evrope še vedno gos-
poda Bethmann - Hollweg in Berch-
told.

Clemenceau in Lloyd George sta
pod vplivom Consulte vsekako našla
najboljše sredstvo za zgradbo one
slaboglasne »srednje Evrope«, o ka-
teri so bili berlinski, dunajski in bu-
dimpeštanski državniki tako dolgo
zaman sanjali. Uverila sta narod ob
Jadrnu in v Iliriji, da se mu ni zana-
šati na pravičnost zapadnih velesil.
In ta narod bi se zdaj pač lahko vpra-
šal, ali zanj ne bi bilo bolje, da je
ostalo vse pri starem. Prejšnji režim
mu je še vendar omogočil nekako
samoupravo, dočim laške oblasti za-
pirajo njegove šole, razpuščajo nje-
gova društva in preganjajo njegove
voditelje. Besede, ki so bile izrečene
o priliki izročitve ultimatum, takšno
razmišljanje je podkrepljevalo.

Gospod Trumbić je moral čuti
trpko besedo, da Hrvati, ki so se do
zadnjega bili proti zavezništvu, ne
zaslužijo nobenih obzirov. To ostud-
no trditve je razširila laška propa-
ganda. Do podpisa londonskega pak-

ta so se južni Slovani z vsemi silami
borili proti svoji lastni vladi. Vojaki
so uhajali v sovražne tabore ali pa so
se skrivali v gorovju, civilisti so de-
lovali proti vojni. Dunajska vlada je
dala streljati, obešati, zapirati in in-
ternirati člane njihovih rodbin. Vo-
jaki pa, ki so bili prisiljeni bojevati
se v cesarski in kraljevi vojski, so
se borili z gnjevom v srcu, kakor
njihovi aljaški, lotarinški, poljski in
danski sotrpni v nemških vrstah.

Londonski pakt je položaj hipa-
ma izpremenil. Dunajski in peštanski
krogi so določila te pogodbe pridno
razglašali ter dokazovali Sloven-
cem in Hrvatom, da je njihov pravi
sovražnik Italija, ki jih hoče podjar-
miti in raznaroditi. Od tega trenutka
so se Hrvatje, kakor Lahi sami pri-
znajajo, res borili kakor levi. Nepo-
sredni uspeh londonskega pakta je
bil ta, da so se z Antanto simpatizu-
joči Jugoslovenci od nje odvrnili, kar
je umirajoči monarhiji zadalo novih
moči. Bazelska »Nationalzeitung« je
pisala dne 12. januarja o priliki raz-
kritij Siksta burbonskega: »Vse to
znova dokazuje, kako malo je zavez-
nikom koristilo sodelovanje Italije,
ki ni imelo skoro nikakih drugih po-
sledic, nego da se je krvava vojska
podaljšala.«

Sele po rimskem dogovoru, ki
je zagiral Jugoslovenom svobodo
njihovih zemelj, je postala bojna sre-
ča po tolikih bridkih izkušnjah Itali-
janom milejša. Zaupejoč tem obljub-
bam, dasi niso bile oficijelne, so se
Jugoslovenci povrnili k načinu boja,
kakor so ga bili vajeni do aprila 1915.
leta. Uhajali so k sovražniku in izda-
jali Lahom vse tajnosti avstro - ogr-
skega generalnega štaba. Dasi Itali-
jani vse to taje, so dejstva nepobit-
no dokazana. Naši in angleški oficir-
ji so jih nešteto krat potrdili.

V bitki ob Plavi so izkazali Ju-
goslovenci generalu Diazu neprecen-
ljive usluge. Pri Vittorio - Veneto so
v tolikih množinah prehajali k so-
vražniku, da so laške bojne vrste
uprav preplavili. V plačilo za to jih
Italijani še danes drže v vojnem
vjetništvu. Mnogo tisoč teh ljudi je
še danes interniranih v Italiji, dočim
so nemški in madžarski vjetniki že
prosti. 20.000 njih je pred premirjem
prosilo, da bi se smeli bojevati na
naši strani proti Avstriji. Dočim so
jugoslovenske vojske podile v Ma-

cedoniji Bolgare ter pripravljale av-
stro - nemško kapitulacijo, so ostale
armade generala Diaza kljub opeto-
vanim pozivom vrhovnega povelj-
stva mirno na svojem mestu.

Ako človek misli na vse to, mu
sili kri v glavo. Ali gospod Nitti res
meni, da pripravljata Italiji slavno bo-
dočnost s tem, da tako postopa z
energičnim, iskrenim in odločnim na-
rodom? Res je, da je prevzel težavo
dedščino po Sonninu, da je prime-
sil slepi politiki tega državnika ne-
koliko čustvovanja in da je začel v
malih gručah pošiljati domov jugo-
slovenske vjetnike. Toda, da preti in
da izsiljuje poton ultimatum izvrši-
tev tajne pogodbe, ki je ni nobena dr-
žava priznala, to ni prav. Ali res mi-
sli, kakor leta 1914. grof Berchtold,
da ostane konflikt lokalizovan? Ali
si domišlja, da ni v francoskem in an-
gelskem parlamentu nikogar, ki bi
vstal in protestiral proti nasilstvu, ki
ga hoče izvršiti nad srbskim nara-
dom, ki nam je z nadčloveškim napa-
rom stal do zadnjega ob strani?

Naša dolžnost Italiji in nam sa-

Dr. Avg. Reisman:

Agrarna reforma.

I.

Pred pol letom so še naši časo-
pisi toliko pisarili o vseh mogočih in
nemogočih načrtih glede izvedbe
agrarne reforme, da je javnost že
odklanjala dolgovozno teoretiziranje
in zahtevala tudi praktično izvedbo.
Prišli pa so znani malenkostni
strankarski boji, stagnacija dela v
narodnem predstavištvu in ljudje
so skoro pozabili na agrarno refor-
mo, to najgibnejšo silo iz naših re-
volucijskih mesecev.

Po shodih še sicer zlasti nove in
tudi umirajoče stranke rade ropota-
jo z energičnimi apeli, da se mora
agrarne reforma izvesti »takoj in
brez odloga v korist ljudstva«, ljud-
stvo ploska krepkim besedam, toda,
kako bi se naj tista »takojšnja reši-
tev v korist...« izvedla, si najbrže
ne predstavlja jasno niti človekoljub-
ni govornik, niti ogorčeno ljudstvo.

Treba je torej naši javnosti en-
krat jasno povedati, da ob agrarni
reformi ne sme misliti ravno na svoj
lastni, osebni hasek, ampak na sploš-
nost, predvsem na državo, ker bo
lahko šele ona vsaj v Sloveniji nu-
dila celokupni javnosti koristi iz iz-
vedbe agrarne reforme.

tem boljši potrebnosti, ker bo vsled po-
tičnega položaja prehodno stan-
je agrarne reforme trpelo gotovo
vsaj eno leto, predno bomo dobili
državnega zbora tozadevni zakon
definitivno izvedbo agrarne reforme.
Ravnatoko je treba javnosti o
ločno povedati, da agrarna reforma
ni nikaka domena katerekoli stra-
ke, ampak zadeva celega naroda
države, ter jo je presojati radi te
edino z narodno - gospodarske
stališča ravno tako, kakor obda-
nje vojnih dobičkov. Oboje mora ka-
ristiti celoti, ne pa da bi si vse
monopolizirali gotovi stanovni
politične stranke. Prekretek je
prostor, da bi o tem na dolgo in
roko razpravljali, — prizadeti bo-
pa itak razumeli in menda tudi ni
prizadeti.

II.

Dosedanje delo slovenskega p-
verjenjstva za agrarno reformo
obstojalo večinoma v zbiranju gr-
diva za izvedbo agrarne reforme
preventivnih odredbah glede gosp-
darstva in zadnji jesen v uredi-
časne zakupodaje zemljišč na po-
lagi odredb z dne 15. septembra
7. oktobra 1919. Poverjenjstvo
upravičeno razveljavilo vse zakup
pogodbe glede tistih veleposest-
ali njih delov, ki jih zakupnik ne o-
deluje sam kot strokovni ekon-
ali kot kmetovalec s svojo družin-
S temi odredbami se je vsekak-
našim ljudem že mnogo koristilo, k-
so dosednji voditelji in uslužbe-
na teh veleposestvih sicer odlo-
strokovnjaki, a redko dobri prijate-
domačega prebivalstva, razven bi-
šlih negativov.

Nadalje je poverjenjstvo na-
zorovalo in vodilo sečneje v gozd-
ter revidiralo tozadevne pogodbe.
Vsa gozdna veleposestva so namr-
že meseca junija 1919 pod takozv-
nim strojim nadzorom, vsled ka-
terege je slobodna sečnja prepov-
dana. Glasom iste odredbe je prep-
vedano sekati tudi lesne rezerve
vojnih let (ki pa so zelo velike)
jih vračunati v lesno maso, ki zap-
de to leto po gospodarskem načr-
sečnji. Te odredbe so bile morda t-
intam zelo potrebne in umestne, i-
drugi strani so nam pa še več šk-
dovale.

Naenkrat je bilo namreč pre-
ustaviti vse sekanje, a predno je
šlo novo dovoljenje, je radi preo-
loženosti politično - gozdarskih ur-
dov in poverjenjstva za agrarno r-

Situacija je sedaj taka, da so
vse stranke precej visoko potegnile
mejo, kjer se naj posestva dele, ozi-
roma sploh pritegnejo agrarni refor-
mi. Vsled tega bo ostalo še nebroj
veleposestev in graščin nedotakne-
nih, kot tudi raznih lepih vinogradov
v rokah bogatinov, katere si je že
davno med seboj razdelilo nepouče-
no ljudstvo. V Sloveniji zadene
agrarne reforme prav neznatno šte-
vilo veleposestev, pa še ta obstoje
večinoma iz gozdov, glede katerih
so si tudi vse politične stranke edine,
da se ne smejo razdeliti med občis-
tvo, ampak poddržaviti, ker bi bilo
sicer to neizpolljivo narodno boga-
stvo gotovo v par letih tako opusto-
šeno, kot se godi sedaj z »Dunajskim
gozdom«. Te dejanske razmere bi
morala vlada javnosti že davno s
številkami in imeni jasno predočiti,
pa bi bilo veliko manje nepotrebnega
razočaranja, prekanja in zabavlja-
nja nad neizpolnjenimi obljubami Ju-
goslavije.

To bi se bilo tem lažje zgodilo,

ker imajo pri poverjenjstvu za agrar-
no reformo zbrano podrobno štati-
stiko in pregled vseh veleposestev v
Sloveniji. Upajmo, da se bo to zgo-
dilo vsaj v bližnji bodočnosti, kar je

starem svetu največji, najmočnejši
in najbolj razširjen: od tirolske meje,
od Zile, od Adrijanskega morja more-
mo s taistim jezikom med taistim na-
rodom priti do Beringovega preliva
med Sibirijo in Ameriko, teh svojih
besed bi tudi danes ne prekalci. In ta-
krat sem zapisal, da ne morem poimti,
kako da je Slovenska Marka, ki spada
vendar k enemu gospodarju, mogla
pridasti k dvema nemškima različnima
pokrajinama. Danes pa vidim, kako
prav sem imel; zgodovinski razvoj je
zahteval, da se slovenske pokrajine
združijo v eno celoto. Žal, da se ni še
vse tako izvršilo, kakor jim gre po
božji in človeški pravici...

Kot duh sem priplul danes sem-
kaj na Triglav, lahko, brez težav in
nevarnosti. A tudi če bi bil med živimi,
bi mi bila sedaj le prijetna senja po
katerikoli poti, ki vodijo od vseh stra-
ni semkaj. Koder se je bilo treba nek-
daj tvegati življenja, tam ti plezajo
sedaj planinci po vsekanih stopnicah,
oprjemljejo se železnih klinov in na-
petih žic. Ni jim treba več nočiti pod
milim ali nemilim nebom. Evo, kar štiri
udobno zgrajene koče pod menoj!
Celo tu na vrhu, kjer prikratk sprčo
mraza in vetrov nisem mogel vzdržati
dalj ko eno uro, so postavili stolp, ki
nudi zavetje pred vsako vremensko
nakaznijo. In če bi grozila nevihta z
gromom in treskom se skrijem dol
pod vrhom v varnem zavetišču. Nadej
so mu ime goriškega Staniča, ki je bil
prikratk prišel na Triglav maleno 30

let za menoj. Seveda je radi tega m-
zaslovel bolj kakor jaz, suhopar
znanstvenik - prosvetilec: on pa
bil duhovnik in poet obenem in ker
misli, da je on prvi opisal svojo po-
na Triglav, čeprav v nemškem jeziku
so ga primerno počastili. Vem, da do
tudi še svojo kočico v tem pogorju. Si-
va mu! Meni pa se godi tudi po sm-
prav tako, kakor se mi je v življen-
godilo: prezirali so moje delo, posm-
hovali so se mi in ržali, še ljubljans-
brivci — et meminsse iuvat — so i-
bili naprtili pravdo, a nič mi ni vze-
veselja do znanstvenega raziskavanj

Nekaj spominov z mojih trigla-
skih poti! Bilo je v avgustu 1. 177
Posetil sem bil Žigo Zoisa, bohinjskega
fužinarja, edinega moža v deželi, ki
znal pravi centni moje znanstvene tr-
de. Iz Srednje vasi čez Konjščico i-
Velo polje — to je bila moja pot prv-
ga dne. S seboj sem imel nekaj na v-
dez podjetnih ljudi, a nobenega, ki
bil mogel reči, da je bil še na Trig-
vu. Tudi si nobeden ni upal gor, če-
da veter ruši in nosi kamenje, kar
človeku smrtno nevarno. Niheč ni i-
pri volji, da bi me spremljal. Odloč-
sem se, oditi sam. Zjutraj ob štirih se
se ukraдел od svoje opreznosti druž-
in sem pričel lezti sam navkreber. Du-
uri je šlo brez posebnih ovir po ska-
natih grapah, a kmalu sem se preor-
čal, da menda res še ni bil nihče go-
gotovo še noben rastlinoslovec; zaka-
našel sem rastline, ki jih ni videl i-
Scopoli, kaj še kdo drugi. — Pot i-

LISTEK.

Jos. Wester:

Hacquetov * samogovor vrh Triglava.

»Tu kjer glavo Triglav molli visoko
v oblake,
koliko zrem čudes mogočno tvore-
če narave!
Kak strmi v nebo! Vetrove, me-
glovje prezira —
jasen sam — pod seboj. In redke
le rožice spijleš,
Flora, sredi utrjenih skal!...«

* Baltazar Hacquet, * 1. 1739 v
Le Conquet v francoski Bretaniji, † 1. 1815
na Dunaju, je deloval od 1. 1766—1787 na
Kranjskem kot rudarski zdravnik v Idriji,
pozneje kot profesor anatomije in kirurgije
v Ljubljani. Glavno njegovo delo je »Oryctographia
carniolica« v 4 delih (Ljubljana 1778—1789),
plod njegovih geoloških, mine-
raloških in montanističnih raziskovanj.
Drugo pomembno delo je »Mineralogisch-
botanische Lustreise vom Berge Terglou
in Krain zum Glockner in Tirol« (Wien
1779—1781). Spisal je še nekaj drugih del.
Hacquet je vsekakor najodličnejši preiskovalec
našega gorovja v 18. stoletju. — Ne-
kateri ostanki v gornji Idriji so posneti iz
njegove Oryctografije (Skalo in rudoznan-
stvo).
J. W.

Meseca septembra 1919.

Tako nekako bi zapisal danes te
verze, ki so začrtani v vzornih latinskih
heksametrih na naslovnem bakrorezu
prvega dela moje »Oryctographia Car-
niolica«. Stotirideset let je minilo dne
8. avgusta, odkar sem bil prišel za prvi-
krat semkaj gor. Drugič se mi je pose-
čilo rano zjutraj — bila je 7. ura — dne
24. julija 1. 1782. Ob solnčnem vzhodu
smo bili takrat prilezli z Velega polja
na prvi greben Kreterce — zdaj ji pra-
vijo Kredarica. Z menoj sta bila dva
držna lovca, Luka Korošec, blag ti spo-
min! — ti si me vodil po znanem ti
skalovju, Menda si bil prvi, odkar svet
stoji, na tem nebotičnem vrhu. Bog ve,
ali so uime in vetrovi že izbrisali tvoji
črki L. K., ki smo jih našli takrat še
začrtani v skalne stene! Ljudje so te
pozabili, kakor so skoro že tudi mene,
čeprav sem jim za Valvazorjem in Sco-
polijem prvi opisal naravo te krasne
zemlje, nad katero kraljuje troglav
sivi poglavar. Vse njega predele sem
obredel, hribe in doline, reke in jaze-
ra, splezal sem na najvišje vrhove, za-
ril se v najgloblje rove pod zemljo, in
kar sem opazil in videl, sem zvesto in
točno popisal, jaz Idrijski in ljubljanski
medicus. Vsako leto skoroz devet mese-
cev sem bil navezan na naporno službo
profesorja anatomije, kirurgije in po-
rođništva, sam brez pomočnikov. A osta-
le tri mesece v letu — to so bile moje
počitnice — sem potoval po deželi od
hrvatske obale gor do Zilskih Alp, od
Beneškega morja dol do globoke Hrva-

formo preteklo pol leta; tedaj je manjkalo delavcev in naenkrat smo stali v zimi — povsod brez drv. Trboveljska premogokopna družba pa brez jamskega lesa, ki se je medtem še temeljito podražila, kot tudi delav. sile v gozdih. Pred kratkim nam je poleg delavskega štrajka grozila še nevarnost, da bo morala Trboveljska premogokopna družba ustaviti obrat ravno vsled pomanjkanja jamskega lesa in ta nevarnost še ni minila. Poverjenost za agrarno reformo je sicer krepko poseglo vmes, pa gozdovi so daleč in drevesa stoji.

To omenjam samo mimogrede v osvetljenje, kake velikanse važnosti je pravilna rešitev agrarne reforme — vprašanje naših gozdov — tudi za rudnike in s tem za vso javnost in gospodarstvo.

III.

Obširneje pa bi rad pri tej priložnosti spregovoril o drvi, zadevi, ko nam danes vsem vsaj tako mamljivo in skrbipolno zveni po ušesih, kot med vojno kruh. Po mnenju strokovnjakov grozi celi Evropi premogovna kriza in mi jo v Sloveniji ravno te dni prav močno čutimo. V Trbovljah imajo baje komaj za dva dni sproti premoga, v zraku visi vedno štrajk, produkcija se nikakor ne more dvigniti na normalno višino, potrebe so pa in bodo vedno večje, ker bo poleg razvoja industrije dobava iz inozemstva kljub vsem eventualnim ugodnim gospodarskim pogodbam, ki jih bomo še sklenili s sosednjimi državami, skrajno težavno in dragoceno (dolgi transport, pomanjkanje vagonov, lokomotiv, carina itd.). Skrčen železniški promet nam je postal že ta kratek čas neznošen, duševno kot materijalno, in če bi mogli vsled tega nastalo škodo ugotoviti v številkah, bi nas bila groza pred bodočnostjo.

Premoga pa ni in ga še dolgo ne bo, niti za najskromnejše domače potrebe. Zima pritiska in vsak se s strahom vprašuje, kaj bo s kurjavo, ker tudi drv ni, oziroma so dosegli visokost cen, ki jih ne more zmagovali ne samo uradnik, ampak tudi drugi sloji, če tudi boljše situirani, ako niso ravno verižniki. Gospodinjice že komaj sproti nabavljajo z največjo težavo potrebno kurjavo za kuho, v sobah pa je mraz, ki uniči-

je zlasti duševnim delavcem vse veselje do dela in z drugimi nadlogami od dne do dne večja razdraženost javnega mnenja.

IV.

Ali je tega treba? Moramo li prenašati poleg pomanjkanja, ki je nelagodno in vsaj danes še nepremagljivo, težave, katerim bi se lahko izognili? Zadolgoživno javno mnenje je vendar tudi neprecenljiv državni kapital! Čemu bi si si torej čuvali lesne rezerve, ki jih morda ne bomo nikoli več tako krvavo rabili ali vsaj tako plodonosno naložili, kot ravno sedaj, ko še stojimo nad vulkanom?

Meseca septembra je sklicala po naročilu centralne vlade šumsko-industrijska centrala v Zagreb anketo za proučevanje o lahki in ceneni preskrbi našega meščanstva z drvi za zimo. Ni bilo slišati, če se je te ankete udeležil sploh kak Slovenec, o uspehih vsaj nisimo ničesar zvedeli, še manj čutili. Ali ne bi moglo podvzeti podobne akcije za Slovenijo poverjenost za agrarno reformo, ki bi jo lahko potom svojih nadzornikov in podrejenih oskrbnikov veleposredstev sijajno izvedlo? To bi bil efemeran uspeh in neocenljiva dobrota za občinstvo po mestih, pa marsikje tudi po deželi, ker kmetje nimajo svojih gozdov.

Vlada je svoječasno dovolila 500.000 dinarjev za nabavo drv v mestih in krajih, kjer ni kuriva. Toda ti tisočaki dinarjev nam ne morejo prav nič pomagati, če drv sploh ni ali pa so v rokah verižnikov. Na trgu stanejo drva že čez 500 K seženj, na veleposredstvih, ki so pod nadzorstvom poverjenstva za agrarno reformo, pa največ 300 K. Z dobro organizirano akcijo bi torej lahko dobili dovolj in cenih drv, naši državni misli pa bi bilo s tem več pomagano, kot s tisoči manifestačnimi shodi in lepimi besedami.

Dobre volje je pokazala vlada mnogo, tudi smisla in razumevanja za težnje ljudstva. Treba je sedaj še samo večje prožnosti njenih uradov, da z nesebično pomočjo občinstva koristno in dosledno delamo v intencijah zasnovanega programa za blagor naroda in domovine! In če bomo šli to pot vedno in povsod, — kdo bi ne bil z nami?

A. Petrinčič:

Liga narodov in mirovno gibanje.

I.

Kakor gobe po toplem dežju, ko zopet sonce posije, tako se poraja ob zadnjih izdihljajih svetovne vojne v vseh naprednih narodih in državah nebroj knjig, brošur, časnikov in časopisov, ki imajo vsi namen, da zastopajo in širijo mirovno idejo. Poleg tega se množi število novih društev Zveze narodov in sličnih mirovnih združenj, ki jim je smoter moralna in znanstvena podpora mirovnega stremjenja in oficijelne Lige narodov, da se ukrepi ne obstoj po volji najširše javnosti, in da se vpliva na njen razvoj z ozirom na zahteve napredujočega časa in na menjajoče se politične razmere. Zlasti v zadnjih mesecih se je opazovalo najzvišanejšo delovanje na poprišču mirovnega gibanja, oziroma pospeševanja Zveze narodov. Nove knjige so pomnožile tozadevno literaturo, pričeli so izhajati novi listi in utemeljila se so nova društva; »poročila« žele obstoječih združenj so postala obširnejša in stvarnejša; poleg tega so se vršila po mnogih državah propagandna predavanja.

Vse to stremljenje, ki mu je bogati in najčistejši izvirnik veliko nepopisno trpljenje izza pravkar prošlih strašnih let in današnjih dni, nam jasno kaže, kaj da preveča dušo vsega zbežanega.

bila vedno težavnejša. Ni, da bi govoril o smrtni nevarnosti, saj si varnost življenja človek ne more biti nikjer svest. Toda v gotovi višini se nisem mogel več zanašati ne na stopaj, ne na prijem. Drobilne skale se rušijo, kamor stoniš ali primeš. — Dospel sem bil v višino, kjer ni bilo nobene rastline več, ne trohice prsti. Vso svojo moč in spretnost sem rabil, ko sem plezal po pečinih in se umikal prožecem se kamenju. Držal sem se južne plati; ob devetih sem dospel na stranski vrh grebena, ki so ga imenovali Mali Terglou. Tu me zgrabil silen veter, oblaki in megle mi zastro razgled. Veter buhne in me zlekne na tla. Na tleh ležem sem meril z očmi razdaljo do velikega vrha in takrat se mi je zdelo, da bi dober pešec prišel v pol ure tja. A kako sem se motil! Ko sem bil pozneje, leta 1779, prvič tu na vrhu, sem se prepiral, da sem lezel z Maliga Triglava* na glavni vrh tri ure.

* Hacquetov Mali Triglav mora torej biti neki vrh med Velikim Triglavom in Mišlškim vrhom. Današnjega imena mu ne vem. Če za njima, ali ne bi bilo umestno to vrh imenovati Hacquetov vrh, kakor je že navzovala Laka Platar v »Planin. Vestnik« L. 1912? J. W.

(Konec prihodnj.)

človeštva, in kaj da je danes njega najgloblje hrepenje.

Začetek mirovnega gibanja, oziroma ideje Zveze narodov sega daleč nazaj do l. 1305., v katerem je francoski pravnik Peter Dubois očrtal neko organizacijo medsebojnih državnih razmer. V naslednjih stoletjih so se samoter pojavili slični predlogi, po bistvu več ali manj enaki, po odkritosrčnosti ideje pa jako raznoliki. Še je v 19. stoletju po Kantovem delu »O večnem miru« (1795, I.) se je v Evropi polagoma oživel mirovno gibanje. Ustanovila so se nekatere društva, v kulturnih središčih pa so se vršili kongresi miroljubov (Bruselj 1848., Pariz 1849., Frankobrod 1850., London 1851. leta in dr.). Toda v očeh sveta je bilo vse to stremljenje, in tudi ono naslednjih desetletij, utopična sanjarila nepoučenih posameznikov, ki so se kaj preizključno ocenjevali.

Koncem minulega stoletja pa, ko smo se spričo brezmejnega naraščajočega ohoročevanja in vedno bolj grozeče vojne nevarnosti potapljali v grozljivi perspektivi za bodočnost, je zadel bolni klic: »Proč z orožjem!« tudi ob manje tankosluha ušesa, in prišlo je do onih znamenitih dveh mirovnih konferenc v Hagii (1899. in 1907.), katerih so se vlade udeležile po oficijalnih zastopnikih. Akoravno je ostal uspeh teh konferenc nepopoln, in to po dejstvu, da vlade niso soglašale v točki obligatornega značaja mednarodnega razsodišča, vendar so velikega pomena za napredovanje mirovne ideje in so niti razpravljanja in končni dogovori tvorili pravo podlago za ustanovitev Zveze narodov in njeno delovanje.

Ono živahno mirovno gibanje pa, ki ga danes opazujemo v razsodnih masah vseh narodov, ki so si svesti kulturnih zahtev sodobnega življenja, je še le vnetila kruta svetovna vojna. Omaloževano in prezirljivo ocenjeno mirovno stremljenje je našo sedaj rodovitna tla in z navdušenjem sprejete zastopnike teza prizadevanja. Za njimi pa se je začela zbirati in množiti nepregledna masa onih, ki so duševno in telesno grozno trpeli, in ki niso našli v vojni obiljubljene srednjeveške romantike, ampak bridko krvavo resničnost.

V tem novodobnem mirovnem gibanju zavzemajo Zedinjene države brezdvomno najodličnejše mesto. Poleg obče znane imenitne vloge ki jo igra v vprašanju Zveze narodov predsednik tih držav, Wilson sam, imajo

ostroma združenja Zveze narodov, med katerimi stoji na prvem in vodilnem mestu »The League to Enforce Peace«, ki se je oficijelno ustanovila 1915. leta. Predseduje ji M. Taft, bivši predsednik Zedinjenih držav.

O delovanju omenjenega društva se je izrazilo edno izmed poročil francoskega društva Zveze narodov, da si je težko predstavljati obseg intenzivne propagande, ki jo vodi to društvo na čelu drugih ameriških mirovnih združenj.

V Evropi spada med najodličnejše zastopnike mirovnega gibanja Anglija

Tudi strategična meja.

Tržaški »Il Piccolo« prinaša iz Rima še nadaljnja razmišljanja o strategični važnosti meje med Jugoslavijo in Italijo. Piccolov dopisnik prejema ta razmišljanja »od neke osebe«, ki pozna zelo dobro ta del ozemlja, ki ga je prepotovala tekom dolgih let vsled industrijskih »interesov«. Po njegovem mnenju ima meja, ki jo določa londonski pakt, za Italijo največjo geografsko strategično vrednost. Upa sicer, da pride do trajnega miru in tudi do sporazuma med Italijo in Jugoslavijo glede skupnosti obojestranskih interesov, toda nikakor ni mogoče, da bi se edino Italija razorožila, ko se Francija čedalje bolj oborožuje, istotako Anglija, ko sanjata Nemčija in Madžarska o revanšji, »o Srbiji« in Čehoslovaška organizirata svoji armadi ter ostane Balkan brez dvoma i nadalje še dolgo let prikrit vulkan. In kakor se ne more Italija razorožiti, tako se ne more tudi odpovedati strategični meji napram Kranjski niti dalmatinskim otokom, ker bi ta odpoved pomenila nevarnost sovražne invazije in opustošenja. »Ali naj izpostavim Trst topovom sosednjega naroda, s katerim želimo sicer prijateljstva, smo pa sedaj z njimi v sporu?« Meja, ki se ponuja sedaj Jugoslaviji, ni ne geografska in ne strategična. V danem slučaju bi veljala malo več nego predvojna soška črta. Vsled tega nastane vprašanje, ali konvenira Italiji odpovedati se mejam in dalmatinskim otokom iz londonskega pakta. Pred vsem je treba vpoštevati, da tvori rešitev reškega vprašanja merilo italijanske zmage. Ako se nadalje vpoštevata pridobitev v slučaju aneksije Reke, potem je, tako meni izvedenec, opravljena žrtev strategične meje in otokov,

s svojim društvom »The League of Nations Union«, ki igra med drugimi vodilno vlogo. Društvo se je takoj ob ustanovitvi popeljalo obširno propagando, ki rapidno narašča in katere vpliv sega daleč v inozemstvo. Predsednikom je Viscount Grey of Fallodon. On izdaja dva izvrstno urejena časnika, mesečnik »The League« in poljedno-znanstveni četrtletnik »The Covenant«, ki obravnava vsa vprašanja, ki so kolikaj v zvezi z »Zvezo narodov«.

ni pa opravljena v nasprotnem slučaju, ako Reka ne pripade Italiji. Ako se odpove Italija v korist Jugoslavije železničji Sempeter - Logatec, se odpove železniški alimentaciji tržaškega pristanišča, »kar ne bi bilo škoda, če bo Reka naša (italijanska), škoda pa bi bila ogromna, ako postane Reka prosti mesto pod jugoslovenskim vplivom, ki bi mogel napotiti proti njej ves železniški promet južne železnice.« Z ozirom na to reasumira izvedenec svoje misli v sledečem: 1. Ako Italija anektira Reko, naj se v božjem imenu vsled lubezni do Reke žrtvuje geografsko-strategična meja napram Kranjski in naj se dovolijo Jugoslovenom v Dalmaciji delne koncesije; 2. Ako pa Reka ne bi imela pripasti Italiji, potem naj se izvede londonska pogodba, tudi če bi se nikoli ne kompenzirale delne koncesije v Dalmaciji; nikakor pa naj se ne odpoveduje Italija v tem slučaju geografsko - strategični meji in dalmatinskimi otokom, ki tvorijo garancijo italijanski bodočnosti.

Iz gorenjega sledi: če dobi Italija Reko, potem ji geografska in strategična meja ni več potrebna, kljub temu da bi bil »izpostavljen Trst jugoslovenskim topovom«, ali drugače povedano: Jugoslavija ji v tem slučaju ni več nevarna in tudi dalmatinski otoki niso več pristno italijanski. Ore pač le za »merilo italinske zmage«, za dvanaest neuspelih soških bitk, za »Caporetto« in za bele zastave, s katerimi je novembra lanskega leta italijanska armada zasedla naše kraje. Proti italijanskim strategičnim mejam pa postavimo mi drugo mejo, ki jo tvori naša pravica in junaško srce.

Naše stališče.

Naša javnost je pre malo obveščena o delanskem stanju našega vprašanja v Parizu. Marsikomu niti ni znano, da v ozemlju, ki se nahaja onstran takozvane črte, niti ni več govorja, in da je isto od dne ko je izšla znana Wilsonova poslanica (23. aprila 1919), smatrati, kakor stvari danes stoji, kot končno priznani Italiji.

Res je, da naša delegacija v svojih vlogah na vrhovni svet vedno povdaria, da Wilsonova črta krši narodnostni princip, ker prepušča 400.000 Jugoslovenov italijanskemu gospodstvu; toda omejuje se na to konstatcijo, ker je mnenja, da nismo danes v položaju, da bi se borili z uspehom proti državi, ki so podpisale londonsko pogodbo in proti predsedniku Wilsonu.

Danes gre samo za to, da se najde način, da bi tudi Italija, Francoska in Angleška pristale na Wilsonovo črto. Ako odgovorja resnici poročilo pariškega »Tempsa«, bila bi naša delegacija v svoji spomenici od 22. t. m. privolila v to, da postaneta Reka in Zadar (samo mesto brez okolice) neodvisni državi pod suvereniteto Zveze narodov, ter da Italija dobi otoka Lošinj in Pelagruž. Vendar bi se ta dva otoka ne smela vojaški utrditi, kakor tudi noben drug otok v jadranskem morju.

Naša javnost mora to vedeti, da ne bode razočaranje preveliko, ko pade odločitev.

Kako stališče pa naj zavzamemo napram takemu položaju?

V zadnjih dneh so se vršile po ce-

li naši državi velike manifestacije, kjer se je postavila odločna zahteva, da se mora priznati vsemu našemu narodu ob jadranskem morju pravica, da sam odloči o svoji usodi. Ne priznavamo nikakih tajnih pogojev, ki bi imele za predmet naše ozemlje, nikakih sklepov Vrhovnega sveta, ki odkazujejo tučnem kose našega narodnega telesa.

To je stališče, ki je mora naš narod naglašati, ob vsaki priliki, da zve ves svet, da je ves naš narod neomajno solidaren v obsojanju vsake krivice, ki bi se nam prizadejala od katerekoli strani. Če je naša delegacija, sedeč o splošnem položaju na mirovni konferenci uvidela, da se danes ni mogoče boriti proti takozvani Wilsonovi črti, narod ne sme kloniti, ne sme odnehati od svojih upravičenih zahtev, temveč mora z energičnim in složnim nastopom dati duška svojemu ogorčenju, da se mu odreka najelementarnejša pravica, to je pravica samoodločba.

Mi prijateljsva z Italijo nočemo kupiti s tem, da ji žrtvuemo kak del naših krajev ob Adriji. Mi prijateljsva imperijalistične Italije ne potrebujemo. Priroda je obdarila našo državo s tolikimi naravnimi bogastvi, da prav nič ne potrebujemo pomoči Italije, da lahko udobno živimo.

Naj se nam prizna, kar je naše. Druga ne zahtevamo. Ako pa bi se nam s silo hotel odvzeti kak del našega ozemlja, ne bomo mirovali tako dolgo, dokler se ne popravi krivica, ki bi se nam storila.

Naša stvar je sveta in pravična. Zato mora končno zmagati. P.

Politične vesti.

dr. Kramer vztraja v svojem odklonilnem sklepu, nam ni znano. Za podpredsednika je designiran bivši poverjenik Albin Prepeluh. Poverjenik za pravosodstvo dr. Vi. Ravnihar ostane na svojem mestu.

Ministrska kriza? Beograd, 30. januarja. V političnih krogih se zatrjuje, da postaja vprašanje o spremembi v kabinetu od dne do dne aktualnejše. Veliko pozornost zbujata zlasti dejstvo, da je povabil bivši minister dr. Ninčić na intimni obed poleg drugih politikov tudi našega pariškega poslanika dr. Milenka Veselika in ministra za notranje zadeve Svetozara Pribičevića. Ta obed je imel popolnoma političen značaj in je dal povod, da se v radikalnih krogih širijo razni komentarji.

Sodi se, da bi v nov koncentracijski kabinet vstopilo 6 demokratov, 4 radikalci in dva zastopnika narodnega kluba. Socialisti bi vstopili v vlado le, če se jim da garancija, da ne pride pri sestavi nove vlade niti en pristaj grupe dr. Korošca v poštev.

Vlada zahteva od opozicije odgovor na svojo moto. Beograd, 30. januarja. Včeraj je naša vlada zahtevala od opozicije odgovor na svojo moto, ki ji je bila izročena na nje-no zahtevo glede sestave ustavnega odbora. V svoji noti je zahtevala vlada, da naj opozicija čim prej odgovori, ker poteče rok za odgoditev narodnega predstavništva že 15. februarja t. l.

Tudi radikalci za odpravo korupcije! Beograd, 30. januarja. V radikalnih novinah in nfihovih krogih se v zadnjem času širi vest, da je za državo edina rešitev en korak in to je: vlada opozicijskega bloka in sklicanje parlamenta. Zanimivo pri celi stvari je, da ravno radikalni krogi v zadnjem času z vso vehemenco zahtevajo odpravo korupcije, ki so jo ravno radikalci uvedli v naše politično in gospodarsko življenje.

Ves narod odklanja zahteve ultimatum. LDU, Beograd, 30. januarja. Tekom zadnjih dni je prišlo vladi brez števila protestov iz raznih krajev naše države. Vsa Jugoslavija se je dvignila kot en moč proti ultimatu zaveznikov in proti nasilnemu podjamljevanju naših bratov v popolnoma naših krajih. Danes zahteva ves naš narod, da vlada zaveznikega ultimata ne sprejme.

Razmerje med radikalnimi in klerikalnimi zavezniki. Naša SLS, je, kakor znano, sklenila tesno zvezo s srbskimi radikalci, in slovensko klerikalno časopisje predstavlja narodno srbske radikalce kot stebel naše države, kot velike prijatelje katoliške cerkve in glasnike narodnega in državnega jedinstva. Glasilo radikalne stranke v Banatu je »Zastava«, glavno glasilo te stranke v Bosni pa je »Srpska Zora«. A kakšno stališče zavzemata napram državi in katoliškemu delu našega naroda ta dva organa? »Zastava« sploh ne priznava kraljevstva SHS, in piše dosledno o naši državi, kakor, da bi bila še vedno Srbija. Ako govori o vladi v Beogradu piše dosledno o srbski vladi, kakor da bi bila beogradska vlada samo za Srbijo. V svoji številki 25. t. m. priobčuje članek »Nova vlada v Srbiji«, v katerem piše med drugim: »V Srbiji se pripravila novo stanje. Skoro je nemogoče zamisliti, da bi ostala ta vlada še dalje časa na svojem mestu«. Torej niti besedice o kraljevini SHS! Za »Zastavo« ta kraljevina sploh ne eksistira! In kako piše »Srpska Zora«? »Srpska Zora« je iz »Slovenca« ponatisnila tole vest: »Sveti oče je z velikim zadovoljstvom sprejel in vzel na znanje udanostno izjavo, ki jo je poslal hrvatsko starešinstvo in Vam pošilja svoj apostolski blagoslov z željo, da bi Vaše delo rodilo obilno sad za slavo božjo, za veličino Jugoslavije in versko ujedinjenje slovenskih bratov«. To »Slovenčev« vest komentira njegova zvesta zaveznica »Srpska Zora« takole: »Kakor se vidi, bi Sveti oče želel, da se ustvari versko ujedinjenje v Jugoslaviji pod njegovim žezlom. Lepo! Toda Čehi se odpovedujejo Rimu in papežu. Morala: beži od Jugoslavije, ker znači ona težnjo za uspeh prozelitizma ruske cerkve. Smil srbsko nacionalno državo, v kateri ne bo imel oblasti noben neoklicanec in v kateri ne bo rak-rana demokratske družbe: klerikalne stranke«. Kakor se iz teh citatov vidi, ne vlada med opozicijskimi bratci takšno blagodejno soglasje, kakor bi to človek sklepal iz nisa »Slovenca« in drugih glasil SLS.

Sarajevske manifestacije. Sarajevo, 30. januarja. Na današnji seji občinskega sveta se je soglasno sklenilo, da se vrši v ponedeljek, to je na praznik slavnostna manifestacija seja občinskega sveta proti nameravanemu nasilju v jadranskem vprašanju s strani zaveznikov.

Vest o štiridesetih tisoč avstrijskih delavcih za Jugoslavijo izmišljena. Dunaj, 30. januarja. Pred nekaj dnevi so poročali dunajski listi in po njih seveda tudi ljubljanski »Večerni list«, da namerava nemška avstrijska vlada dovoliti, da se preneja 40.000 nemško - avstrijskih delavcev iz Avstrije v Jugoslavijo, kjer dobe delo. »Neues Wiener Abendblatt« prinaša pogovor med svojim sodrušnikom in ministrom za socialno skrbstvo Hanuschem. Ki je izjavil: »Vse vesti o nameravanem prevozu 40.000 delavcev v Jugoslavijo so kratkomočno izmišljene. Na Dunaju imamo sicer danes 56.000 brezposelnih delavcev, ki dobivajo od vlade podporo za brezposelnost, iz gospodarskih ozirov pa ne smemo misliti na oddajo teh delavcev kam drugam.

ker jih bomo v bodočem letu sami potrebovali.

Protest jugoslov. dobrovoljcev. Odbor društva jugoslovenskih dobrovoljcev v Ljubljani protestira proti izdani uredbi o dobrovoljcih, ker je ista v stvarnem oziru neutemeljena in nepravilna, a v formalnem nepopolna; ker je sestavljena brez razumevanja dobrovoljskega vprašanja ter brez sodelovanja dobrovoljcev in ker ne odgovarja obveznostim, ki jih je sprejela slovaška vlada napram dobrovoljcem; oboja poskus, ukrajiti naslov in svojstvo »dobrovoljca« precejšnjemu delu borcev, ki so na raznih bojiščih prelivali svojo kri za naše ujediničenje; izjavlja, da slovenski dobrovoljci »uredbe o dobrovoljcih« v njeni sedanjih obliki ne priznajo in zahteva, da se sestavi čimprej s sodelovanjem dobrovoljcev nova uredba, ki naj odgovarja opravičenim zahtevam in težnjam jugoslovenskih dobrovoljcev, ki so se edini zastavili z orožjem in žrtvovali po raznih bojiščih za svobodo in ujediničenje jugoslovenskega naroda.

Pozno spoznanje! Bivši avstro-ogrski minister zunanjih del grof Czernin je izdal knjigo, ki ji je dal naslov »V svetovni vojni«. V tej knjigi priznava Czernin, da je bila zveza z Nemčijo za Avstro-Ogrsko že pred vojno veliko breme, in pravi dobesedno: »Naša usoda je bila navezana na Nemčijo. Nemčija je nas z zvezo potegnila v pogubo, ne da bi se mi tega zavedali«. Do tega spoznanja je prišel g. Czernin še le po izidu svetovne vojne. Še leta 1918 pa je bil grof Czernin sveto prepričan, da je alijansa z Nemčijo edina rešitev za avstro-ogrsko monarhijo in proglašal je vsakogar, ki bi se drznil o tem dvomiti, za veleizdajalca. Pamet je torej srečala Czernina zelo pozno, dasi so najrazličnejši slovanski politiki že od prvega začetka, ko se je sklenila zveza med Nemčijo in Avstro-Ogrsko, prorokovali, da bo trozveza usodopolna za habsburško monarhijo. Ti slovanski politiki so bili potem takem mnogo bolj dalekovidni, kakor vsi nemški in madžarski državniki in diplomati skupaj.

O nemški nevarnosti je govoril v narodnem shromajdenju dr. Karel Kramarj, ki je v svojem govoru naglašal med drugim: »Nemci se ne bodo nikdar sprijaznili s tem, kar se je zgodilo. Prepričan sem, da bi se Nemci v Čehoslovaski, v Avstriji in Nemčiji takoj dvignili in uprli, čim bi zadonele nemške fanfare. S tem nam je treba računati in po tem moramo tudi uravnati našo politiko. Nemci niso skupno z nami gradili naše države, marveč so nasproti nam zavzemali sovražne pozicije, ki jih še danes vzdržujejo. Narodni mir še ne bo v naši republiki tako zagotovljen, zato moramo izdelati jezikovni zakon, ki mora biti izveden v vseh podrobnostih. Vsa naša volja in vsa naša narodna sila se mora uveljaviti pri rešitvi nemškega problema. Ne bilo bi priporočljivo, da bi Nemce zatirali. Čehi morajo ostati gentilemi. Nemškega problema se ni treba bati, vendar pa bi bilo potreba, da bi se o njem razpravljalo čim napreje v narodnem shromajdenju, ker bi se s tem izdatno zboljšalo notranje razmere. Da, nemška opasnost je za Čeha točka, ki bo igrala nesporno glavno vlogo, tako v njihovi notranji, kakor tudi zunanji politiki.

Uvaževanja vredne besede francoskega ministrskega predsednika. Francoski ministrski predsednik Millerand je v zbornici imel govor, v katerem je naglašal med drugim: »Čas žrtve in samoomejevanja še ni potekel. Državlanske dolžnosti se dajo izraziti v teh le besedah: »Več proizvajati in manj vporabljati, to je prvi pogoj, da se zopet izgradi poslopje narodnega premoženja. Vsak državljani mora prevzeti del davčnih bremen. Davke plačevati se pravi Franciji služiti. Kdor se temu odteguje, je izdajalec domovine. Da se doseže ravnotežje v državnem gospodarstvu in amortizaciji državnih dolgov, mora država poseči po vsem, kar se da obdati. Pri tem pa je treba seveda skrbeti za to, da se podjetnosti ne stavijo ovire. Pravično in moralno utemeljeno je, da se predvsem močnejše obdajo premožnejši sloji. Skandalozno pa bi bilo, ako bi težkoče sedanosti dovoljevale gotovim ljudem, da bi iz danih razmer črpali neomejene dobičke«.

Novi predsednik francoske republike Davidović. LDU Beograd, 30. januarja. Ministrski predsednik Ljuba Davidović je prejel od novoizvoljenega predsednika francoske republike Paula Deschanela nastopno brzojavko: Prosim Vas, da sprejmete izraz moje najtoplejšje hvalnosti za čestitke, ki ste mi jih poslali z besedami, katere so me globoko ganile. Ne bo mi milejše naloge od tega, da s plodnim delom podpiram ojačanje zveze, ki združuje naši državi, katerih prijateljstvo je za vedno zapečateno na vojnih poljanah, kjer sta se borili armadi obeh držav ramo ob ramo za pravico in svobodo. Paul Deschanel.

Sprejemamo tale vesti z vso opreznostjo! Iz Pariza nam pišejo: »Bodite skrajno oprezní glede vesti dunajsko židovskega izvora. Tako je n. pr. Dunajski korespondenčni urad razširil po svetu vest, ki jo citam tudi v »Slov. Narodu« z dne 23. t. m.: »Večina pariških listov je v sporu med Jugoslavijo in Italijo na strani Italije in zahteva naj Francija in Anglija podpirata italijanske zahteve in da se eventualno uveljavi londonski pakt. Edino »L'Homme Libre« se zavzema za Jugoslavijo. Ta vest je čisto izmišljena in očito z laške strani inspirirana. Največji francoski listi so v tem sporu odločno na naši strani. Očitožni »Le Temps« je priobčil 22. t. m. uvodnik, ki je s tako vno zastopal naše stališče, da je delegacija o njem brzojavno poročala v Beograd. (Ta članek priobčujemo na drugem mestu v ekscerptu. Op. ured.) Na čigavi strani je »Le Journal des Débats«, ni treba omenjati. Slično pišejo mnogi drugi ugledni listi. Samo »Le Matin« je očividno podkupljen z laške strani in skuša zaneti spor med Srbi in ostalimi Jugoslaveni s tem, da vedno ponavlja tezo, da so Srbi za spravo, da se ji pa Slovenci in Hrvati protijo. V interesu naše stvari torej ponavljam še enkrat: »Pozor napram nemškim in madžarskim vestem, ki imajo mnogokrat svoj izvor v laških mahinacijah!«

Iz mariborskih železniških delavnic. LDU Ljubljana, 30. januarja. Komisarjat ministrstva saobraćaja v Ljubljani objavlja k raznim vestem o mariborskih železniških delavnicah to-le: Vsa poročila so pretrana, deloma tudi neresnična, ter po nepotrebnem razburjajo javnost in dražijo že itak nemirne duhove. Komisarjat že od vsega početka obrača Mariboru kot najvažnejši južnoželezniški postojanki vso svojo pozornost. Zasedoval je strogo objektivno dogodke meseca julija lanskega leta, kakor tudi vse poznejše razpizditve. Dne 20. januarja 1920 je na licu mesta zasliševal komisar sam v navzočnosti vodstva obratnega ravnateljstva v Ljubljani vse stranke, vplival pomirjevalno na vse strani in dosegel z dobro besedo, da so se zavzele vse stranke s svečano obljubo, da izločijo v uradnih prostorih, odnosno med delovnim časom vsakršno agitacijo ali celo hujkanje, pač pa da hočejo složno in pridno delati, kar je zlasti pri današnjem stanju železnice prva stvar in v največjo korist države same. Sporazumeli so se, naj bodo dosedanjí gresi pozabljeni, v bodoče pa da se bo brezobzirno kaznoval vsak, kdor kakorkoli kali mir, agitira na neprimeren kraj, ali sploh prekorači dopustne meje. Dogodki, ki so se odigrali v delavnicah en dan, oziroma dva dni pozneje, so povzročili baže nespornajzumljenje, ker masa glasom merodajnih izjav o izidu preiskave še ni bila poučena in je celo mislila, da je komisija pristransko postopala. Sicer pa se niso vršili nobeni poboji, temveč so se le izrinili nekateri delavci, ki ne pripadajo socijalno - demokratski organizaciji. Ti so se večinoma takoj povrnilí zopet na delo. Preiskava še ni povsem zaključena ter se bodo seveda vsi krivci, katere bo mogoče dognati, primerno kaznovali.

Obsojeni voditelj lužiških Srbov. LDU, Praga, 30. januarja. (ČTU.) (Narodna skupščina.) Na nujno interpelacijo poslanca dr. Rambovskega in tovarišev na zunanje ministrstva, ali je pripravljen, storiti vse korake, da se popravi juridična napaka, storjena z obsodbo voditelja lužiških Srbov Bartha, je odgovoril minister za zunanje posle dr. Beneš, da sta on in ministrski svet smatrala vedno za nekaj samoobsebi umevnega, da nobena država ne more kaznovati svojih državljanov zaradi take akcije. Iz tega razloga je bilo stališče zunanjega ministra jasno formulirano v vprašanju nekaterih nemško - čeških politikov, ki so delovali na to, da se gotova ozemlja ne združijo s čehoslovasko republiko. Ministrstvo za zunanje stvari je zastopalo to stališče tudi potem, ko je bilo iz versailleške mirovne pogodbe jasno razvidno, da mešano ozemlje na Češkem pripadajo čehoslovaski republiki. — Minister je nato v daljšem govoru izjavil, kako se je vprašanje lužiških Srbov razpravljalo na mirovni konferenci in da se je ondi ugovarilo, da je to vprašanje smatrati za manjšinsko vprašanje, in sicer kot tako, ki spada v kompetenco zveze narodov, v skladu s česar se lužiški Srbi postavljajo pod varstvo lige narodov. Obsodba Bartha spada med ona vprašanja, ki so pod kompetenco zveze narodov. Z ozirom na to, da je bil vodja lužiških Srbov že po mednarodnem pravu upravičen brati svoj narod in z ozirom na to, da se tudi kot član mirovne konference za to svoje delovanje ni mogel obsojiti, je izjavil minister dr. Beneš, da je z vidika mednarodnega prava upravičen, storiti v tem pogledu korake pri zvezi narodov.

Proces Erzbergerja ca. Helfferich. Berlin, 30. januarja. Danes je bil sedmi dan razprave o procesu Erzbergerja ca. dr. Helfferich. Odvetnik ministra Erzbergerja je izjavil, da po sedanjem zdravstvenem stanju njegovega klienta ni mogoče, da bi prišel k zaslišanju pred 9. februarjem, na kar je predsednik dosegel sporazum, da se bodo obravnava do

tega roka vršile tako, da bo priševanje Erzbergerjevo nepotrebno.

O panslavizmu pišejo sedaj na dolgo in široko razni nemški listi. Vsi pisci zastopajo mnenje, da je bil panslavizem glavni krivec, da je razpadla Avstro-Ogrska. Vsi zastopajo mnenje, da bi Avstro-Ogrska še danes bila v vsej svoji moči in veljavi, ako bi bila pravočasno nastopila z vso energijo in odločnostjo proti vseslovaškemu gibanju. Puščamo to prepričanje nemškimi »zgodovinarji«, dasi je več kakor gotovo, da bi bilo nasilno postopanje proti Slovanom, ki so se narodno prebudili in se jeli zavedati svojih pravic, samo pospešilo razpad Avstro-Ogrske. V graški »Tagespost« priobčuje I. Loserth razpravo »Panslavizem do svetovne vojne«, v kateri z nemško nacionalnega stališča riše postanek in razvoj vseslovaškega gibanja v Avstro-Ogrski. Razpravo bo z zanimanjem in tudi z zadoščanjem čital vsak Slovan, iz razprave je razvidno, da je imela vseslovaška ideja vendar le tudi prav praktične posledice.

REŠITEV JADRANSKEGA VPRAŠANJA V 10 DO 15 DNEH.

Beograd, 30. januarja. Do danes naša vlada od naše mirovne delegacije v Parizu še ni dobila nikakega odgovora na brzojavno obvestilo iz historične seje ministrskega sveta, na katerem se je razpravljalo o odgovoru na ultimatum zaveznikov. Pričakuje se, da bo odgovor od naše mirovne delegacije prispel tekot jutrišnjega dne, kakor se bo vršil ministrski svet, ki bo ugotovil stališče, kakršnega naj zavzame naša vlada pri končni rešitvi tega vprašanja. V političnih krogih se zatrjuje, da bo padla končna rešitev o jadranskem vprašanju v 10 do 15 dneh.

AMERIKA ZA NAS!

Beograd, 30. januarja. Vest, da so Zedinjene države severnoameriške vlozile v Parizu protest proti samovoljnemu reševanju jadranskega vprašanja, ne da bi se pri tem upoštevalo upravičene zahteve Jugoslavije in Amerike, je napravila v Beogradu najboljše vtis. V političnih krogih se zatrjuje, da nikakor ni mogoče spreminjati londonskega dogovora, da na je popolnoma izključeno, da bi tudi Amerika priznala londonski pakt. Vlada je prešla iz vseh krajev naše kraljevine brzojavke in obvestila, da naj pod nobenim pogojem ne sprejme predlogov, ki spravljajo v nevarnost naše brate v zasedenem ozemlju. Cela javnost odobrava odločen nastop naše vlade in se raduje, da je tudi Amerika zastavila vse svoje sile, da se preprečijo krivice, ki so jih hotele napraviti zavzevalske sile nad Jugoslavijo.

NAŠA MIROVNA DELEGACIJA SE NI PREJELA ODGOVORA NAŠE VLADE.

Beograd, 30. januarja. Kakor poročajo iz Pariza, naša delegacija na mirovni konferenci še ni prejela dolge odgovora naše vlade na ultimatum zaveznikov glede jadranskega vprašanja.

SKLICANJE PARLAMENTA?

LDU, Beograd, 30. januarja. »Tribuna« doznava, da je dr. Pavlović posetil g. Protića. V političnih krogih mislijo, da je ta poset v zvezi s sklicanjem parlamenta.

ALBANSKI PROTESTI PROTI ITALIJANOM. — LAŠKI ZLOČIN.

LDU, Beograd, 30. januarja. Iz Skadra se javlja: Pred nekaj dnevi je bilo napovedano veliko zborovanje vseh plemen Albanije, ki bi se imelo vršiti v Kroji in kjer bi se imela naglašati solidarnost vseh albanskih plemen proti Italijanom in njihovemu protektoratu, in sicer po načelu »Balkan balkanskim narodom«. Priprave za to zborovanje so se vršile že dalj časa. Delegati so bili izbrani iz vseh mest, počenši od Argirokstra in Korče, in iz vseh plemen. Zborovanje je imelo biti manifestacija, kakršne Albanija še ni videla. Imelo je pokazati mirovni konferenci pravo razpoloženje naroda. Italijanskim oblastim je bilo to pripravljeno seveda trn v peti. Takoj so začele z ojačevanjem posadk, ki še vedno traja. V vsakem kraju so nameščene strojnice in na pripravih točkah postavljene topovi. V Kroji so vsi odlični ljudje zaprti ali internirani. Mesto je opaseno s kordonom in je ves promet ukinjen. Italijani preganjajo vse vplivnejše ljudi. Abdul Hupi, bivši okrožni načelnik, velik albanski rodoljub in vodja ustaje v Šijaku tik pred Dračem, ki so ga italijanske oblasti smatrale za vodjo tega nameravanega zborovanja, je bil 20. t. m. ubit. Tako je za sedaj to zborovanje preprečeno.

SPLITSKI INCIDENT.

Split, 30. januarja. Včeraj se je vršila tu velika manifestacija proti poskušeni nasilni s strani zaveznikov nad nami, pri čemur so manifestanti s silo odstranili italijansko zastavo z ladje »Bosna« in odnesli dve sliki italijanske kraljevske dvojice iz društvenega lokala »Societa operaia«. Danes je interveniral ameriški poveljnik pri naši vladi glede včerajšnjega dogodka, na kar se je predsednik vlade podal na krov italijanske vojne ladje »Paia« ter izrazil svoje obžalovanje nad včerajšnjimi dogodki.

POSVETOVANJA ENTENTNIH POSLANIKOV.

Dunaj, 30. januarja. Po poročilih iz Pariza, je tamkaj danes revidirala konferenca ententnih poslanikov besedilo ententnega odgovora na nemško moto glede izročitve Viljema in drugih povzročiteljev vojne. Predlog nemške vlade, da naj se postavi vojne krivce pred sodišče v Leipzigu, je konferenca kratkoma odklonila, ker bi to značilo revizijo versailleške mirovne pogodbe. Na konferenci se je razmotrivalo tudi o sredstvih, kako uveljaviti versailleško pogodbo, zlasti kar se tiče izročitve vojnih povzročiteljev.

BOLGARSKE MAHINACIJE.

Beograd, 30. januarja. Bolgarska vlada je stopila v zvezo z bolgarskimi finančniki, ki naj izdelajo načrt, katerega bo potem bolgarska vlada predložila zaveznikom v Pariz. Po tem načrtu bi bilo razvidno, da bolgarski narod pod nobenimi pogoji ne more plačati od mirovne konference Bolgariki naloženih 40 milijard francoskih frankov, katere vsota bi prišla v reparacijski fond antante. Če se ta nakana bolgarske vlade in njenih finančnikov uresniči, potem je jasno, da bo vsled tega tudi naša država močno oškodovana.

BIVŠI CESAR KAREL SE NAME-RAVA NASELITI NA MADŽARSKEM.

Dunaj, 30. januarja. »Arbeiter-Zeitung« poroča, da so ogrski monarhisti z vso paro na delu, da bi se bivši cesar Karel smel povrniti na Madžarsko. V dunajskih monarhističnih krogih se z vso sigurnostjo zatrjuje, da bo bivši cesar Karel najkasneje na pomlad letošnjega leta zapustil Švico in se naselil na Madžarskem. To svojo domnevo podpirajo s trditvijo, da ni v vsebini mirovne pogodbe med zavezniki in Madžarsko nobene točke, ki bi nasprotovale preselitvi cesarja Karla.

NOV PREDLOG GLEDE SODIŠČA ZA VILJEMA.

Dunaj, 30. januarja. Po poročilih pariških listov, je prinesel Clemencajev organ »L'Homme Libre« nov predlog glede sodišča za Viljema. Po tem predlogu naj bi se sestavil ententni sodni dvor v Haagu, kjer naj se sodi bivšega nemškega cesarja Viljema. Na ta način bi bilo rešeno vprašanje izročitve Viljema, kajti sodil bi se na holandskih tleh.

SPOR V AVSTRIJSKI KOALICIJSKI VLADI.

Dunaj, 30. januarja. Med strankami, ki tvorijo avstrijsko koalicijsko vlado, to je med socijalnimi demokrati in krščanskimi socialisti, je prišlo do novega spora, ker je dr. Renner v včerajšnji seji obrambnega odseka podarjal, da so politične vesti, ki jih razširjajo krščansko - socialni listi v zadnjem času, tendenciozne, tako na pr. vest o pošiljanju municije v Prago. Ob tej priliki je izrazil dr. Renner, da je nemogoče sodelovati nadalje v vladi še s tako stranko, ki nam namenoma razširja lažnive vesti. To svojo trditev je dr. Renner ponovil tudi na današnji seji odseka za zunanje zadeve, ter pripomnil, da naj bi vladni vodje krščansko - socialne stranke vplivali na krščansko - socialno časopisje, ker bi bilo sicer vsako skupno delo izključeno.

RADEK V MOSKVI.

Dunaj, 30. januarja. Poljska korespondenca javlja: Vodja ruskih bolševikov Radek - Sobelson je danes došel v Moskvo. Na potovanju skozi Poljsko je stal pod vojaško kontrolo.

RUSI BEŽE PRED BOLŠJEVIKI.

LDU, Beograd, 30. januarja. Deniškinova vlada je dovolila, da morejo odpotovati iz domovine Rusi, ki niso vojni obvezanci. Ker je sedaj mnogo velikih mest ogroženih, se je na jugu Rusije nakopičilo mnogo beguncev. V Beogradu sta dospeh dve skupini Rusov, okoli 300 ljudi. Pričakujejo še drugih prihodnikov.

ANARHISTIČNI TEROR NA PORTUGALSKEM.

Dunaj, 30. januarja. Po poročilih iz Lisabone se na Portugalskem od dne do dne bolj širi anarhistična strahovlada. V enem samem dnevu so izvršili anarhisti 7 bombnih atentatov. Pri enem atentatu je bil težko ranjen predsednik portugalske republike, pri drugem atentatu v Oportu je bilo usmrčenih 54 oseb in 120 oseb težko ranjenih. Anarhisti so porušili ob istem času 7 železniških mostov.

13 naše kraljevine.

— Ustavljen parobrodni promet v Dalmacijo. Split, 29. januarja. Od danes naprej je ustavljen vsak paroplovni promet, ker se večina naših brodolastnikov brani voziti še nadalje pod italijansko zastavo.

Stanovanjska miselnost v Beogradu. LDU Beograd, 29. januarja. Pri finančnem ministrstvu je prošilo veliko številno uradnikov, da se vrnejo na svoja prejšnja službena mesta, ker zaradi silno dragih stanovanj ne morejo živeti v Beogradu. Cena stanovanj je v Beogradu tako visoka, da se za malo stanovanje zahteva mesečno 800 dinarjev, toliko pa znaša tudi plača višjega uradnika. Uradniki nameravajo vladi predložiti načrt o rešitvi stanovanjskega vprašanja. Uradniki predlagajo, da se lastnikom hiš, ki oddajajo tako draga stanovanja, naloži davek, in sicer tako, da bi na pr. tisti, ki zahteva za stanovanje 800 dinarjev, imel

plačati 750 dinarjev davka, tisti pa, ki da stanovanje za 200 dinarjev, bi imel plačati samo 80 dinarjev. Denar od tega davka bi se imel porabiti za zidanje uradniških hiš in sanovanj.

— Avstrijski konzul v Beogradu. LDU Beograd, 30. januarja. Namesto doseданega avstrijskega konzula v Beogradu, Hansa Knippa, je imenovan g. Albert Kronholz.

Neodrešena domovina.

— D' Annunzio aretir. »Secolo« poroča iz Trsta, da so D' Annunzijeve straže aretirale poveljnika 45. divizije generala Nigro in ga odvedle na Reko. Obdolžujejo ga, da je sovražnik pesnika.

— Narodni svet za neodrešeno jugoslovensko ozemlje. Ustanovno zborovanje Narodnega sveta za neodrešeno jugoslovensko ozemlje se vrši v nedeljo, dne 1. februarja t. l. v veliki dvorani Mestnega doma. Zborovanje naj se zanesljivo udeležijo vsi zaupniki in delegatci s pooblastili. Vabljeni so tudi vsi politični in kulturni delavci iz zasedenega ozemlja. — Istega dne popoldne ob 3. uri se vrši prva plenarna seja Narodnega sveta v srebrni dvorani hotela Union, I. nadstropje. — Danes t. j. v soboto ob 8. uri zvečer je v srebrni dvorani hotela Union predposvetovanje zaupnikov in delegatov.

— Z Goriškega. Zveza slovenskih županov bo imela 5. februarja t. l. pri »Treh kronah« v Gorjci svoj redni letni občni zbor. — »Slov. bralno in podporno društvo« v Gorjci je hotelo imeti svoj občni zbor, ali oblasti delajo ovire tudi temu društvu kakor drugim slovenskim društvom. — Anagrafični urad v Gorjci začnejuje in smeši slovenske stranke. Neslane opazke delajo in slovenske primke kvarijo. To grdo ali pristno laško podjetje le še bolj utrjuje slovensko zavest in odpor proti tlačiteljem. Naj se le norčujejo in kvarijo naše primke, saj skvarjati nas ne bodo. Kdor pa se z drugimi norčuje, ostane sam norec. — Izobraževalna, pevka in bralna društva se po deželi pridno gibljejo kljub raznim oviram. Tako je imelo te dni tudi Izobraževalno društvo v Poljubini na Tolminkem svoj občni zbor. Vidi se, da vojna goriški Slovencem ni vzela veselja do izobraževalnega dela. — V bolnici usmiljenih bratov v Gorjci je bilo lani 1868 bolnikov. Po ročnih granatah ranjenih je bilo sprejetih 346 oseb, umrlo jih je od teh dvajset.

— Delegacijsko zborovanje »Zveze slov. učiteljskih društev Juljske Benečije« se bo vršilo 1. in 2. februarja v Trstu pri Sv. Ivanu.

— S Cerkljanskega pišejo, da dobivajo od vseh uradov na Cerknem vse tiskovine edino le v laškem jeziku. Poprej je bilo vse slovensko, sedaj pod Lahi je vse laško. In cerkljanski okraj je čisto slovenski kraj. Nihče ne zna laško in tako tavajo ljudje po nepotrebi po Cerknem in iščejo človeka, ki bi jim raztolmačil, kaj pravzaprav hoče slavna oblast od njih. Tako protifudsko upravljajo Lahi nestrečno goriško deželo.

— Iz Čezsoče na Bovškem prihajajo pritožbe glede aprovizacije. Čezsoška občina ni dobila še dva meseca nikake aprovizacije. Ali ni to nezastlišano. Ljudje stradajo in si ne morejo pomagati. Po sosednjih občinah so že delili dvakrat življe med tem časom. Kje je vzrok, da ga ne dobi ravno Čezsoča. Saj Čezsočani vendar niso umetniki in stradati. Pravilo, da tudi pri podporah ni vse v redu, kakor bi moralo biti.

Glas iz Maribora.

28. januarja 1920.

Politično življenje v Mariboru je vkljub pritisku s strani internacionalne komaj nad ničlo. Občinske volitve vzemirajo le gotove kroge, ki si niso na jasnem, ali bi sklenili kompromis s svojimi političnimi nasprotniki, ali pa bi raje ostali še nadalje sami. Pravzaprav jim ne diši ne eno ne drugo, ker vedo, da sami ne zmorejo veliko, dočim bi jih kak eventualni kompromis v bodočnosti zelo — kompromitiral. Tako kolebajo zdaj sem zdaj tia in vse njih tozadevne seje jim ne morejo pomagati do pravega zaključka.

Na drugi strani pa vidi mli opazovalec, kako se rušilo temelji nekdanje črnožolte stranke, ki je izgubila med inteligenco vsako moralno oporo. Le par posameznikov, ki gledajo še vedno na gnijem okostju avstrijsko - rimskega patrijotizma, je še navidezno zvestih stranki, ki izkoriščajo splošno ljudsko nezadovoljnost v svoje demagogične svrhe. Po skoraj petletni vojni, ki je zrevolucionirala ves svet in odstranila nebroj nazadnjaških predsodkov v duševnem življenju mase, je popolnoma naravno, da ne more nobena reakcionarna črna sila računati s svojo predvojno špekulacijo. Časi srednjeveškega posilovanja, ki je pod avstrijskim režimom zahtevalo toliko žrtve na oltar klerikalizma, so minili za vedno. Sicer se poslužujejo klerikalci še vedno jezuitskih načel in sredstev v dosegu svojih političnih ciljev, toda njih politična

ne bodo uresničile. Tako je n. pr. pred bar dnevi skušal neki voditelj klerikalne stranke podkupiti magistratnega uradnika, ki naj bi mu izročil za občinske volitve važen material. Ponudil mu je neomejeno vsoto, toda uradnik se ni dal preslepiti. Vest o tej umazani aferi se je raznesla po celim mestu in vzbudila povsod ogorčenje.

Socialni demokrati, po veliki večini nemške narodnosti — v Avstriji imenujejo naše socialne demokrate kratkoma „Nemška socialna demokratska stranka v Mariboru“ — se pridno gibljejo na vseh koncih in krajih. Ker pri našem zavednem delavstvu ne morejo doseči uspehov s svojimi mednarodnimi idejami, se poslužujejo terorja, kar je zelo značilno za njihovo nauko o svobodi. Dogodke v delavnici na Koroškem kolodvoru so povročili ne toliko socialni demokrati kolikor zagrizeni nemški nacionalci, ki se skrivajo pod rdečo zastavo. Tako važna obmejna točka, kakor je ravno naš Maribor del naše države, tako mora biti oblast internacionalne, kar bi pomenilo, da je Maribor nemško mesto, kjer Jugoslovani v svoji lastni državi ne bi mogli izvrševati neovirano svojih dolžnosti napram državi in narodu.

Dolžnost slehernega zavednega Slovenca je, da ne pozabi pri volitvah v občinski zastop državne misli, katero zastopa Jugoslovanska demokratska stranka, ki obsega vse ozemlje naše kraljevine in katere člani pripadajo vsem slojem brez oziroma na plemensko in drugovrstno razliko. Kakor je Maribor del naše države, tako mora biti del našega naroda. Ne odrekamo nemškim sodržavljanom pravice do življenja v našem mestu, toda prepričani naj bodo, da noben sklep mirovne konferencie o varstvu manjšin ne bo spremenil jugoslovanskega značaja našega Maribora. To naj si zapomnijo vsi oni nemški sodržavljanji, ki hočejo s pomočjo internacionalne oživetj v Mariboru nemški nacionalizem. Kernstockova — ne ravno preveč pesniška — želja se ne bo izpolnila nikdar! Maribor je naš in naš ostane za vedno. Notus.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 31. januarja 1920.

— Regent Aleksander obolel. Kakor izvemo, je obolel prestolonaslednik regent Aleksander na lahki influenci in je moral ostati včeraj v postelji, vsled tega so sprejeli na dvoru za nekaj dni odpovedani.

— Sela občinskega sveta bo v sredo dne 4. februarja ob 5. popoldni v mestni dvorani. Dnevni red: A. Javna seja: Naznanilo predsedstva. Odborjenje zapisnika zadnje seje. Mestnega magistrata poročilo o prošnjah za podelitev domovinstva. Personalno-pravneška odseka poročila: 1.) o dopisu mestnega magistrata glede pokojninskega zavarovanja mestnih uslužbencev; 2.) o dopisu mestne hranilnice ljubljanske glede spremembe hranilničnih pravil; 3.) o dopisu ravnateljstva državne obrtne šole glede ohranitve učnih prostorov v svrhu obrtnega pouka. Finančniška odseka poročila: 1.) o dopisu županovnem glede odobritve draginskih doklad mestnim uslužbencem; 2.) o dopisih županovnih glede zvišanja dohodkov mestnih podjetij in sicer: a) mestnega vodovoda, b) mestne elektrarne, c) mestne plinarne in d) mestne zastavljavnice; 3.) o dopisu županovnem glede zvišanja veselicega davka; 4.) o dopisu županovnem glede zvišanja davka na listke cestne električne železnice; 5.) o prošnji mestne hranilnice za zvišanje denarne zaloge kreditnemu društvu mestne hranilnice; 6.) o prošnji ravnateljstva cestne električne železnice za zvišanje voznih tarifov; 7.) o prošnjah ravnateljstva mestnega užitniškega zakupa za dovolitev kredita za razne popravne in nužne naprave pri raznih mitnicah; 8.) o poročilu mestn. knjigovodstva o računskem sklepu mestne aprovizacije za čas od 1. avgusta do 31. decembra 1919 ter o bilanci mestne aprovizacije z dne 31. decembra 1919. Politiškega odseka poročilo o prizivu Rudolfa Čika proti odloku magistrata glede odstranitve raznih skladišč v sosesčini njegove hiše. — B. Tajna seja: Personalno-pravneška odseka poročila o nekaterih personalnih zadevah mestnih uradnikov in uslužbencev. Finančniška odseka poročila o prošnjah za naknadno izplačilo draginske doklade. Obrtnega odseka poročila o raznih prošnjah za razne obrtne koncesije.

— Nadljudje ali spekulacije? Mariborski socialni demokrati so izdali oklic, v katerem pozivajo javnost, naj zbira denarne prispevke, živila in obleko za stradalce otroke v Avstriji. Plemenita misel, človekoljubni namen, ako je namen čist in ako je misel iskrena! Ne moremo pa se pri tem ubraniti rekrimiacij. Živo se še spominjamo nepopisne bede, ki je vladala zadnja leta med vojno pri nas na slavijskem jugu. Dalmacija, Bosna in Hercegovina, Istra, zlasti pa Jadranski otoki so umirali gladu. Takrat je gospoda na Dunaju s največjo hladnokrvnostjo greg-

žala naše ljudi njihovi uodi, niti na misel ji ni prišlo, da bi jim pomagala, nasprotno še tisto mrvico, kar je rodila kraška zemlja, je dala odpeljati na Dunaj in v Avstrijo, samo da nasitijo ohlani pri dobri volji svoje ljudi. Kaj je bilo takrat mar Dunajčanom in avstrijskim državljanom, ako pogine vsa Dalmacija, vsa Bosna! Vrag vzemi srbsko sodrgo, saj itak drugega ne zasluži, to je bilo takrat geslo dunajskih krogov. In naša deca je hiralala in umirala. Hekatiombe so padle v grob, a koliko žrtve bi še bilo, ako bi si ne pomagali sami, ako bi Hrvatska ne odprla na stečaj vrat gostoljubne svoje hiše gladujoči, umirajoči jugoslovanski deci. Ali se je slišal takrat kak protest na Dunaju proti temu nečloveškemu ravnanju, ali je takrat dunajski proletarijat dvignil svoj glas proti takemu barbarstvu? Nemojte! — Vidite, to so stvari, ki jih človek ne pozabi, še težje pa odpusti. In če je že težko odpustiti, je še težje za prestano krivico deliti povrh še dobrote. To je sicer krščanska zapoved, ki jo pa morejo izpolnjevati v resnični nesebičnosti samo — nadljudje. Ali so naši socialni demokrati nadljudje? Drznete si o tem resno dvomiti. Bojimo se, da so samo navadni spekulanti, ki hočejo akcijo za pomoč avstrijski deci, porabiti v to, da s pomočjo naše javnosti napeljejo vodo na svoj mlin pri bodočih občinskih volitvah, zlasti v Mariboru in na Štajerskem.

— Beseda o operaciji. Finančni minister g. Veljkovič je v zadregi za stvarne argumente vrzel med svet besede, da se mora izvršiti glede naših jugoslovanskih kron operacija, makar z nožem. Drugi gospodje, ki so prišli iz bližine g. Veljkoviča, so te besede brez premisleka ponavljali. Ko je bil zadnje dni zopet eden od ministrorov v Ljubljani, so se zopet pogrele te besede o operaciji, češ da se mora izvršiti, pa naj boli kogar hoče. Čudni nazor. Pri nas in na Hrvatskem je složno mnenje v tem, da se od gospoda Veljkoviča zanišljena operacija ne sme in ne more izvršiti. Odpor je pri nas in na Hrvatskem toliko in tako utemeljen, da resni državniki ne bi mogli tvegati operacije na življenje in smrt po znanem načrtu brez onega konzilia, ki je za nas samo parlament. Valutna reforma je potrebna, intudji mogoča ali brez katastrofalnega sredstva g. Veljkoviča, ki žene naše gospodarstvo v pogubo. Če že govorimo o operacijah pri valutni, potem je treba za operacijo prvorednega operaterja. Ne zadošča pa umetnost operaterja za kurje oči ali kuršmida, ki ima o anatomiji nekako toliko pojma kakor nekateri gospodje o strukturi in pomenu našega gospodarstva. Pri nas in na Hrvatskem so vsi gospodarski kraji, vsi vodilni časopisi, politične stranke proti herostratskemu načrtu g. Veljkoviča in odklanjajo relacijo 1:4, ki je konfiskacija 3/4 našega premoženja.

— Imamo še cenzuro? Ali se ne najde mož, ki bi konfisciral ves valutni načrt gospoda Veljkoviča, kot obče nevaren? Vsi bomo ploskali tak konfiskaciji. Gospod finančni minister pa bo morda dobil čas, da se bo posevel s posebno vmeno tudi vprašanju izvozne carine. Potem se ne bo zgodilo, da se opusti podaljšati naredbo in s tem provzroči, da stoji izvozni promet cel teden. Morda bo potem našel pričko, da uredi naš odnosaj s Česko - Slovaško. Pravijo, da tam na borzi še ne poznajo oficijalno ne dinarja, ne naše krone. In tako dalje! Veljkovičevega valutnega načrta reši nas, o Gospod! Sicer se ga bomo otrsli sami.

— Komisija za zgradbo univerze v Ljubljani je imela včeraj svojo sejo pod predsedstvom prof. dr. Hinterlechnerja. Na tej seji so zastopali profesorji dr. P. J. m. j. Jurij, dr. Šerko medicinski, dr. Zoré bogoslovski, dr. Samec pa tehnično fakulteto. Vlada je bila zastopana po stavbnemu svetniku Skabernetu in dr. Steski.

— Dve pravniki fakulteti. Po naredbi ministra za prosveto se otvorita te dni v Skopju in Subotici pravniki fakulteti (akademiji).

— Ples, ples, ples! Iz jesenice nam pišejo: Tudi Jesenice naj bi ne plesale! Dr. Fornazarič je v svojem govoru na manifestacijskem zborovanju opozoril belo Ljubljano, naj ne pleše. Isto naj bi tudi veljalo za Jesenice. Ako človek opazuje vrvenje ljudskih mas vseh slojev, čuti se nekako, da je v enem starodavnih mest S. in O. Veselje in plesov ni konca ne kraja. Pripravnih prostorov naravnost primanjkuje, da bi se mogle izvršiti vse prireditve. Da so vse te veselice koncem vseh koncev zvezane z brezmejnimi popivanjem, dokazujejo nočni glasovi. Po eni strani se poteguje delavstvo in vsi, ki so odvisni od zasluženih plač, za zboljšanje zaslužka, po drugi strani se pa pravila in popiva vino za ogromne cene in to brez vsakega pomisleka na položaj. Brez oziroma na dejstvo, da tako početje ne more zmanjšati nezmožnosti draginje, nasprotno isto je pospešuje, je naravnost neverjetno, kako mora biti delavstvo tako hreščeno in niti ne go-

misli, da preži komaj nekaj streljalev oddaljen največji sovrag Jugoslovanstva, ki komaj čaka trenutka, da izvrši svoje zlobne namene. Živimo v času, ko se nam kliče od vseh strani: »Čujte in bodite pripravljeni, ker ne veste ne ure ne dneva najkrušnejšega razočaranja.« Toda vse to je zaman, nič ne pomaga še tako resen in kritičen položaj našega naroda, vse popiva in se veseli ter pleše svoj divji ples naprej. Kam jadrano?

— Zvišanje doklad našim orožnikom. Kakor se poroča, je bil v zadnji seji ministrskega sveta odoben predlog ministra notranjih zadev Svetozara Pribičevića glede dovolitve posebnih doklad orožnikom. V Beogradu in Črni gorji bi prejeli orožniki po 250 dinarjev mesečno, v ostalih krajih pa po 200 dinarjev, t. j. 800 K mesečno, za ženo in vsakega otroka pa po 150 dinarjev, t. j. 6 K dnevno.

— Naša terminologija. Dandanes, ko se mnogo piše o valutni in denarstvu, je zanimivo videti, kakšne izraze navaja M. Cigale v svoji »Znanstveni terminologiji«, katero je l. 1880 izdala Matjaž Slovenska. Pod terminom »Münze« navaja sledeče izraze: Münze — kovani novci, penze (auch altst.); Münzamt, Münzgebäude — kovnica; Münzinschrift: penzenz jednica, penzenz ali novčno edinstvo; münzen — kovati (novce); Münzfuss — novčna mera ali stopa; Münzwesen — penzenstvo, novčne reči.

— Grob slovenskega vojaka v Rusiji. Odvetnik dr. Jakob Rajh iz Slovenjgradca nam je poslal beležko iz svojega žepnega zapisknika, ki se doslovno glasi takole: »Kowel 9/4. 1918. Na pokopališču za prvo kapelo, proti vzhodu obrnjen grob št. 1 z napisom v nemščini: »Tukaj počiva črnovojniški pešec Vrhovni Anton, pešpolk 17. rok. 1894, umrl 15/10. 1916.« Beležka bo zanimala sorodnike in znance pokojnikov.

— Zlatočeno svojega službovanja pri narodni firmi A. E. Skaberne, veletrgovina z manufakturo, prazniče jutri trgovski potnik g. Alojzij Pirnat. — Iskrene čestitke!

— Srebrno poroko slavita dne 4. svečana t. l. v St. Janžu na Dolenjskem posestnik in občinski odbornik g. Ivan Jontes in njegova žena gospa Marija. Jubilarjevemu paru še na mnogo leta!

— Polovična vožnja za delavce. Državna posredovalnica za delo objavlja: Polovična vožnja na železnicah, narobitih in poštinih vozovih je dovoljena glasom ministrskega sklepa vsem delavcem, ki potujejo v svrhu prevzetja nakazane dela. Tozadevne »Nakaznice« in »Legitimacije« (ki morajo biti opremljene s sliko), izdajajo od 1. februarja 1920 dalje podružnice »Državne posredovalnice za delo« po 50 vinarjev.

— Enakopravnost. V Svicji in na Češkem so tudi glede plesa vpeljali enakopravnost, tako, da lahko pride dama po gospoda, ako se ji ljubi plešati. Tudi glede pozdrava in kavalirstva ne vladajo več prejšnja salonska pravila, ampak ljudje so prilajni in uslužni drug drugemu kot človek proti človeku.

— Služba božja v slovenskem jeziku se bo vršila v nedeljo ob 3. popoldne v tukajšnji evangelijski cerkvi na Osovspevski cesti.

— Bivši vjetniki v Rusiji se obračajo do poveljstva 4. armade v Zagrebu, da vendar že enkrat reši nužne prošnje glede pristojbin, ki jim gredo za čas vjetništva. Če je mogoče častnikom takoj izplačati te pristojbine, mora biti tu tudi denar za moštvo. Zadeva se vleče sedaj že celo vrsto mesecev, a poveljstvo še vedno sedi na aktih.

— Učni izpit iz francoščine je položila v Parizu naša rojakinja gđ. Juvana Čičeva, potem ko je z odličnim uspehom dovršila tamonjske srednje študije. Spričevalo nosi podpis novega predsednika republike Deschanelja. Gđ. Juvaničeva je prva slušateljica slovenske narodnosti na pariški univerzi.

— Nova iznajdba za izboljšanje podplatov. Kakor znano se kakovost usnja cenil po odstotkih vsebujoče maščobe. Pri današnjem hitrem obdelovanju izgubi usnje velik del svoje maščobe, katere se doslej ni moglo nadomestiti, kajti mazilo ali mast prodre le nekaj milimetrov v usnje ter se v nekaj dneh zopet iztisne in izbršuje. Gospodu Fr. Čenčiču, kemiku v Mojstrani, se je posrečilo najti sredstvo, s katerega enkratno uporabo se odpravi stopenja napaka naših usnarjev. Podplati dobe in obdržijo svojo maščobo, postanejo gosti, nepremočljivi in kar je glavno, njih trpežnost se poveča za 100 odstotkov. Iznaidba se nahaja še v povojih in jo gotovo čaka lepa prihodnost.

— Kratko tihotapstvo. V noči od ponedeljka na torek je bil ukraden konj posestniku Jelovčanu, Pod Vrhom, občina Javorje v Poljanski dolini. Konj je bel, kot solah največ stvari, živeča in živino, posebno v obliži demarkacijske črte v Poljanski dolini in drugod. Čez črto v roke Italijanom, plačan tati v Ljub. Ravno to kre molče je zapo-

ljujejo ljudi, celo boljše kmetje, da se počajo s tihotapstvom ali kontrebando, kajti te lire pri nas, v Ljubljani ali kjer si že bode, zamenjane, dajo za nevedne ljudi očarajoče število kron. In res, ravno iz te obline nosi neki kmet in napol trgovec vsak teden dva, trikrat menjat lire v Ljubljano po več tisoč. Torej tavine, nekda nekaj skoraj nepoznanega v dolini, so zdaj vsakdanji dogodek. Seve, s tem tihotapstvom se v dolini vse silno draži in ni dobiti za drag denar življenjskih potrebščin, jajc, masla itd. Vse take potrebščine so ceneje danes v Ljubljani. Orožništvo in finančna straža se trudita, kar se da in ne brez uspeha. Pa kaj pomaga, če se tu in tam kateremu kaj odvzame, posebno tobak, se takoj obrne proti Ljubljani in si misli: drugič pa vberem drugo pot, ne dobite me več. S samim odvezanjem ni dosti doseženega. Treba bi bilo tihotapce še poleg z zapornim kaznovati, jim odvzeti denar, predvsem italijanske lire. Obžalovati je tudi, da ljudje, posebno, kjer je tihotapstvo posebno razvito, ne gredo varnostnim organom na roke. Na, še celo prikrivajo in podpirajo te lupeže. Tu je vsaka obzirnost velik greh in le največja energija in odločnost je na mestu, ki je v stanu to grdo razvado zatreti.

— Lovska nesreča. Graščinski oskrbnik Janez Svete v Kozjem je šel dne 28. t. m. na lov. Na potu mu je spodrsnelo, da je padel, puška se je sprožila in strel ga je tako nesrečno zadel, da je kmalu potem umrl.

— Zadnji dnevi prodaje srečk dobrodelne efektne loterije so tu. Zrebanje srečk se vrši dne 3. februarja ob 6. uri zvečer v Ljudskem domu. Nudi se prilika, da se z majhnim prispevkom dveh kron pridobi kak lep dobiček. Ker je izkupiček loterije namenjen v prilog, sirotam, slepcem, invalidom in hiralcem priporočamo srečke te loterije kar najtopleje.

— Zaplenjeni petroleji. V noči od 23. na 24. t. m. sta bila ukradena dva soda petroleja iz skladišča konsumnega društva v Šiški. Ker tat ni poznal dobro ceste, je vozil s konji tako nespametno, da je prišel v roke ravno službočemu podčastniku letalske stotnije, kateri je petrolej zaplenil in tatu izročil policiji. Petrolej ni zaplenila policija, temveč straža letalske stotnije v Šiški.

— Trdica »Svetla« v Ljubljani je darovala »Slovenskemu Rdečemu križu« za zbirko za vojne ujetnike 711 K 22 v, za kar se ji izreka najtoplejša zahvala. Vse p. n. trgovca pa prosimo, da posnemajo!

— Smrtna kosa. Umrla je v Ljubljani ga. Marija Zupanec, soproga počmnega oficijala. Pogreb se vrši v nedeljo ob 2. uri. — Na Glincah pri Ljubljani ga. Helena Demšar. Pogreb se vrši v nedeljo ob 4. uri na pokopališču na Viču. — V Ljubljani je umrl danes g. Janez Grum. N. v m. p.!

Kultura.

— Repertoar kraljevega slovenskega gledališča v Ljubljani. Opera. Januar 31. sobota, Boheme, abonement D/31. Februar 1. nedelja, Mignon, izven abonementa. 2. ponedeljek, Prodana nevesta, izven abonementa. 3. torek, zaprt, 4. sredo, Mignon, abonement E/31. 5. četrtek, Boheme, abonement C/31. Drama. Januar 31. sobota, Brezno, abonement B/31. Februar 1. nedelja popoldne, Na dnu, izven abonementa. 1. nedelja zvečer, Ilipaci, izven abonementa, delavska predstava. 2. ponedeljek popoldne, Pepelka, izven abonementa. 2. ponedeljek zvečer, Nočni čuvaj, izven abonementa. 3. torek, Brezno, abonement A/31. 4. sredo, Na dnu, abonement D/32. 5. četrtek, nočni čuvaj, abonement E/32.

— Marionetno gledališče. Februar 1. nedelja popoldne ob 4. uri Prolog. Čarobne gosli. 2. ponedeljek popoldne ob 4. uri Prolog. Čarobne gosli.

— Srebohrvatski pouk se bo vršil vsak torek in petek ob 4. na sedem do 4. na osem zvečer v Virantovi hiši, Sv. Jakoba trg št. 2, II. nadstropje. Prva ura bo prihodnji torek, 3. februarja. Prihlasi se sprejemajo vsakokrat pred pričetkom ure ravnotam.

— Intendant sarajevskega gledališča. Za intendanta sarajevskega gledališča je imenovan gosp. Milan Korolija, mlajši književnik iz Dalmacije.

Zdravstvo.

— Mesto železniškega zdravniškega Naznanjamo, da je razpisano mesto železniškega zdravniškega pri Južni železnici v Ljubljani in se sprejemajo prošnje do vstetega 25. februarja t. l. pri obratnem ravnateljstvu Južne železnice v Ljubljani (I. oddelček).

— Občni zbor pokopališkega združenja slovenskega zdravniškega društva. V četrtek 29. t. m. vrši se v mestni posvetovalnici ob 4. popoldne občni zbor pokopališkega združenja slovenskega zdravniškega društva. Predsednik g. dr. Gregorič je otvoril zborovanje, na kar sta podala tajnik g. dr. Frančič in blagajnik g. dr. Geiger kratko sliko o delovanju društva v minulih letih. Iz poročila g. blagajnika posnemamo, da je društvo 17 članov, društveno imovina pa 21.200 K 52 v. Na predlog predložitelj računov podčini se je odločil naslednji, izvolil se je na to mesto

upravljalni odbor in sicer predsednik g. dr. Peter Dežanec, kot namestnika dr. Kraigher in dr. Valenta, odborniki pa g. dr. E. Dereani, dr. Mayer, dr. Pogačnik in dr. Breskvar; za pregledovalce računov pa g. dr. Rus in dr. Högl.

— Občni zbor slovenskega zdravniškega društva. V četrtek 29. t. m. se je vršil v dvorani mestne posvetovalnice občni zbor društva slovenskih zdravnikov, katerega je otvoril predsednik dr. Zalokar iz Cigar poročila posnemamo, da je društvo v preteklem letu imelo zaznamovati nekaj važnih uspehov, kakor je ustanovitev zdravstvenega sveta in ustanovitev medicinske fakultete na ljubljanski univerzi, da se v kratkem realizira tudi zahteva po ustanovitvi lastne zdravniške zbornice. Iz tajniške poročila dr. Jamarija posnemamo, da je imelo društvo v minoletem letu 19 odborov, 4 občne zore in 9 znanstvenih predavanj. Blagajniško poročilo dr. M. Dereanija izkazuje za leto 1919 773 K deficit in 2348 K društvene imovine. Lohsner-Maderjeva ustanova izkazuje 25.738 K dr. Bleiweisov sklad pa 2557 K imovine. Proračun za leto 1920 izkazuje 5000 K prebitka. Društvo šteje 62 ljubljanskih članov, 82 po deželi, poleg tega pa je še 45 zdravnikov na teritoriju Slovenije neorganiziranih. Na predlog pregledovalca računov je bil podeljen odboru absolutorij. Po obravnavanju nekaterih internih društvenih zadev je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik g. dr. Zalokar, odborniki g. dr. Gregorič, dr. E. Dereani, dr. M. Dereani, dr. Kraigher, dr. Lapaine, dr. Matjašič, dr. Jamar, dr. Brecll, dr. Homan, dr. Černič, dr. Rajšp in dr. Kogol. Za preglednike računov pa g. dr. Geiger in dr. Prapnske. Zborovalci so na to na predlog dr. Dežanecshija in predsednika dr. Zalokarja sklenili resolucijo, v kateri ostro in z ogorčenjem protestirajo proti importiranju tuji zdravniških moči na vodilna mesta, (nameravana zasedba mesta vodje ortopedičnega oddelka v Sloveniji vsled intervencije poverjenstva za socialno skrbstvo po dr. Suchaneku), ker smatrajo tako zasedbo za omalovaževanje zdravniškega stanja. Resolucija je bila sprejeta soglasno. Istotako je bila sprejeta resolucija dr. Kraigherja na predsedstvo deželne vlade, v kateri se protestira proti nameravani preložitvi južnega kolodvora na ozemlje pri Zeleni jami in na Kodeljevem, in to iz sanitarnih vzrokov. Končno so bila rešena še nekatera interna društvena vprašanja, na kar je predsednik zaključil občni zbor.

— Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske. V času od 18. do 24. t. m. so se rodili 3 otroci, umrlo je 26 domačinov in 10 tujcev, za jetiko 4 tujci in 3 domačini, za pljučnico 3 osebe in vsled mrtnovoda 1 oseba. Obboleli so za škrlatno 1 oseba, za tifuzom 1, za vrtatno 1 oseba ter za influenco 32 oseb, med njimi 1 tujec.

Turistika in sport.

— Slovensko planinsko društvo naznanja, da se bodo za planinski ples izdajale vstopnice na dan plesa t. l. v nedeljo 1. februarja ob 7. zvečer naprej pri blagajni. Prostor Narodnega doma bodo lepo okinčani z zelenjem in s primernimi pavilijoni. Za okrepčilo bo kar najboljšje preskrbljeno; srečolov bo donasal res srečo, ker bo založen z dragocennimi dobroti. Zanimanje za planinski ples je zelo veliko in pričakovati je mnogobrojnega obiska. Sploh postane ta prireditve najlepša predpustna veselica.

— Motorni klub. Dne 2. februarja ob 9. dopoldne se vrši v restavraciji »Novi svet« v Prešernovi sobi obnem z občni zborom kluba slovenskih kolesarjev »Nitija«, ustanovitev motornega kluba, na katero se vabilo vsi motociklisti.

Sokolstvo.

— Slovenska Sokolska Zveza pozivlja vse brate in sestre, kateri imajo še shranjene kake predmete, ki so lasti Slovenske Sokolske Zveze, da jih nemudoma oddajo v tajništvo v Narodnem domu.

— Slovenska Sokolska Zveza potrebuje I.-V. letnik Slovenskega Sokola. Prosimo vse brate in sestre, ki imajo te letnike na razpolago, da jih odstopijo proti odkodnini Slovenski Sokolski Zvezi. Oddajo se lahko vsaki dan v tajništvo Zveze. — Veselični odsek ljubljanskega Sokola ima v torek 3. februarja ob 8. zvečer sejo v odborovi sobi v Narodnem domu. Ker je seja jako važna, ozivamo vse sestre in brate, da se seje polnoštevilno udeležijo.

— Občni zbor ženskega odseka »Sokola II.« v Ljubljani se vrši dne 2. februarja in ne kot prvotno javljeno, dne 1. februarja, v telovadnici IV. mestne šole na Prelah ob 9. dopoldne s običajnim sporedom. Čim najobilnejše udeležbe prosi odbor. Zdravo! — Za Cerkljskega Sokola je daroval g. Stiplovšek 10 dinarjev ter vesela družba 66 kron. Iskrena hvala! Zdravo!

— Telovadno društvo Sokol v Guštanju. Dne 25. januarja 1920 je imel guštanjski Sokol svoj prvi redni občni zbor. Po nagovoru starostar brata dr. Obersnela, ki je obrazložil združitve Sokolstva v naši državi v Sokolskem Savezu SHS ter njegovo nameravano udeležbo pri VII. vsesokolskem zletu v Pragi, so podali posamezni odborniki svoja poročila o delovanju društva izza ustanovnega občnega zbora. Namestnik se dva okrožna zleta (Guštanj) je središče koroškega okrožja) in udeležba na zletu mariborske sokolske župe, ki se ima vršiti v Guštanju. — Za tem je bil izvoljen ves dosedanj odbor s dr. Obersnelom kot starostar.

Pomagajmo invalidom.

Gospodarske vesti.

— **ng Eksport v Švico.** Uvoz živine v Švico je preložen zaradi bolezni. Vselej se prepoveduje nastalo pomikanje mesa v Švici. Da se omogoči dovažanje mesa, se sedaj projektira napraviti na meji klavnice. Za živino iz naše države bi bile klavnice ali v Buksu (mejna postaja), ali pa po drugem načrtu na Predarliskem v Feldkirchu in Dornbirnu.

— **g Samostojni konjerski odsek.** L. Slovenske kmetijske družbe je sklenil sklicati najkasneje do meseca aprila odsekovi občini zbor, ki bo imel nalogo voliti nov stalni odbor ter predelati odsekova pravila. Preden se pa skliče občini zbor, je urediti imenik udov, kajti sedanjih ni več merodajnih, ker se udnina že pet let ni pobirala. Delokrog odseka I. obsega bivši Kranjsko deželo in okrajno glavarstvo Borovaljsko na bivšem Koroskem (dočim spada Sp. Štajersko in Velikovški okraj v delokrog II. odseka). Ud odseka I. postane lahko vsak konjerelec gor označene odsekov delovne pokrajine, ki je ud Slov. kmet. družbe in plača se posebej 5 K udnine. Udje Slov. kmet. družbe, ki hočejo torej postati udje njenega samostojnega konjerskega odseka št. I., naj pošljejo udnino za odsek za leto 1920 v znesku 5 K najkasneje do 15. marca na naslov odseka v Ljubljani.

— **g Uvoz v Anglijo.** Kot poroča naša priv. trgovska agencija v Londonu trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, je angleška vlada prepovedala uvoz sintetičnih barv, sintetičnih drogerij, optičnih stekel iz drugega steklenega blaga, porcelana, optičnih instrumentov in raznih kemikalij. Po tej teži je do nadaljnjih odredb zabranjen uvoz žemlja.

— **Likvidiranje računov iz leta 1916.** LDU Beograd, 30. januarja. Naredba ministrstva za finance odloča, naj se takoj začne likvidiranje vseh računov iz let 1916 in 1917. Zato so vsa ministrstva naročila svojim podrejenim organom, naj povelje vse one, ki imajo še neključirane račune, da te v enem mesecu likvidirajo in opravijo. Kdor tekom tega roka ne bi mogel likvidirati, mora to takoj naznaniti, kakaj tega ne more storiti v določenem roku.

— **Zamena kron, likvidacija priznanic.** LDU Beograd, 30. januarja. Minister za finance je izdal predhodno objavo o povračilu kronskih novčanic iz prometa. V tej objavi se veli, da bodo začeli jemati iz prometa kronske novčance v najkrajšem času. Začetek zamenjavanja bo pravčasno objavljen. Rok ne bo podaljšan, niti ne bodo upoštevali naknadnih prošelj. Izplačevala se bo polna vrednost brez odbitka. Takoj po izmenjavi bodo začeli likvidirati 20 odstotne državne priznanice.

— **Na Madžarskem mejo denarja.** LDU Budimpešta, 30. januarja. (ČTU) Nasproti vsemu, da se bodo na Madžarskem kolikoval bankovci in pri tem odtegnilo 35 odstotkov, ugotavlja »Az Uslag« na podlagi naznanila finančnega ministrstva barona Koranyia, da vse te vesti ne odgovarjajo dejstvu. Finančni minister je proti kolikovanju in sploh sodi, da ima o tem vprašanju odločevati narodna skupščina.

— **g 400 sodov kislega zelja.** Okrajno glavarstvo v Ljubljani ima pri Janzeu Selanu, posestniku v Dobrunjah št. 45, pod zaporo 400 sodov kislega zelja. Ker se je bati, da bi se pokvarilo, proda se to zelje potom županstva občine Dobrunje na javni dražbi na licu mesta dne 7. februarja 1920 ob 9. uri popoldne. Vabijo se posebno aprovizacije. Blago se lahko ogleda pred začetkom dražbe.

— **g Za konjerece na Koroskem.** Dne 7. februarja ob 15. uri se vrši v Borovljah in dne 6. februarja ob 13. uri v Velikovecu zborovanje konjerecev. Isti dan in istotom se vrši tudi premovanje plemenskih konj (kobli, žrebcev, žrebci).

— **g Produktivna zadruga čevljarstvih mojstrov za Slovenijo** naznanja članom, da bodo delila članom usnje dne 2. februarja t. l. ob 10. uri v Spodnji Siski, Celovška cesta št. 30. Član zadruge zamore postati vsak čevljarstvi mojster, ki vplača vpisnino 40 K in delež 1000 kron, od katerega zneska se mora 500 K takoj poravnati, ostalih 500 K pa tekom pol leta. Zadruga ima danes 37 članov. Vseh zadruge je že sedaj tak, da more jamčiti za dobavo usnja in drugih potrebščin vsem svojim članom. Zadruga prosi vlado in trgovce, da jo v dobavi usnja podpirajo. Otežje se je naslovljalo na zadrugo v roke g. Josipa Breškvarja, Škofja ulica št. 10. Nujno se rabi večja množina podplatov, notranjega usnja, prima chevreaux in chevreaux lack. Zadruga naznanja članom, da se vršijo vsako sredo diskusijski večeri pri g. Zabukovcu, Stritarjeva ulica.

— **Članki soliter.** V Ljubljani, Miklošičeva ulica 8/II., se nahaja pisarna delegacije proizvajalcev čilškega solitera za kraljestvo SHS. Vodi jo kot poddelegat (za Slovenijo) kmetijski strokovnjak dipl. agr. A. Jamnik, glavni delegat, in osrednji urad te delegacije pa je v Beogradu. Ta ustanova se ne peča z nikakr trgovino, temveč je njen namen le, da daje vsakomur brezplačni pouk o najboljši porabi, bodisi hlevskega, bodisi umetnega gnojila. — Kdor želi, da se mu tudi vsa tiskana navodila in poučni spisi brezplačno dopolnijo, naj javi svoj naslov ljubljanski pisarni omenjene delegacije.

Borze.

Zagreb, 30. januarja. Valute: dolarji 10.300, 10.600; dinarji 395; francoski franki 900; napoleon 600; 345, 350; marke 165, 175; romunski lei 190; lire 720. — Devize: Berlin

165, New York 108, Praga 143.50, Dunaj 37.

Beograd, 30. januarja. Valute: zlati 23.30, marke 48, francoski franki 229.50, dolarji 26.80, romunski lei 52.50, bolgarski lei 70.50, 41. — Devize: Pariz 234, Berlin 45.50, Genua 487.50, London 487.50.

LDU, Curih, 29. januarja. (ČTU.) Izplačila na Dunaj 2.00, na Berlin 7.00, na Prago 5.50, kronske novčance 2.25.

LDU, Dunaj, 29. januarja. (C. T. U.) Zagreb 255—265, Praga 335 do 355, SHS kronske novčance 225 do 245.

LDU, Dunaj, 30. januarja. (ČTU.) Tečaj. Deviza na Curih 4675. Tečaj v prostem prometu: Zagreb 245, 260; Praga 320, 345; kronski bankovci SHS 225, 245.

LDU, Curih, 30. januarja. (ČTU.) Tečaj. Devize: na Dunaj 2.05; Praga 6.00; avstrijski bankovci žigosani in nežigosani 2.25.

Dopisi.

Manifestacije v Sodrachi. Na manifestacijskem shodu, ki se je vršil v četrtek 29. t. m. v Sodrachi, je bila sprejeta sledeča resolucija: 1. Najodločneje protestiramo proti temu, da hoče italijanski pohlep s pomočjo Anglije in Francoske odtrgati najlepši kos naše zemlje, na katerem biva pol milijona Slovencev in Hrvatov, njihovi nad vse ljubljani domovini Jugoslaviji ter prikloniti tuj državi.

2. Pozivljamo beogradske vlado, da skliče nemudoma parlament, in da vse stranke složno zavzamejo londonski pakt, kakor tudi Wilsonovo črto, zahtevajoč nič več in nič manj, kakor to, da pripadejo po božjem in človeškem pravu Jugosloveni enotno Jugoslaviji. Kje je Wilsonova samoodločba narodov?

Iz Metlike. V nedeljo, 25. januarja t. l. ob 17. uri smo imeli prireditelj Ciril-Metodove podružnice v prostorih Narodne čitalnice. Program je obsegal: Prolog, deklamacije, igrokaz »Čista vest«, kratke prizore in petje. Svetnik dr. Jože Bavdek je pa v kratkih potezah očrtal sedenja delovanja in uspeh C.-M. družbe in dokazoval nujno potrebo njenega obstoja za bodočnost.

Da ste videli naše malčke! Kako brezhibno so igrali svoje vloge! In njihovo predanost ter nastop! Nič tesnobe, nič bojazni, nič mučne prisiljenosti. Igrokaz »Čista vest« so že tako lepo uprizorili, da je človek skoro pozabil, da se nahaja v gledališki dvorani in ne zmagaj na trgu pri zgovornih branjevkah. Ta samozavest v vseh kretnih in naravnih živahnost neznih igralčkov je morala vzbuditi občudovanje vsakogar. Kakor, da imamo pred sabo odrasle, izvežbane igralce. Osobito so se odlikovale deklice, ki so bile v svojih okusnih, pestrih kostumih prav srčkane.

Dvorana je bila natlačeno polna. Občinstvo je imelo vidno velik užitek, kar je posvedočilo z burnim ploskanjem.

Smu pa tudi gromotno dosegel prav lep uspeh. Nad 600 K je prejela C.-M. družba. Za to lepo prireditelj v vsestranski uspeh se imamo zahvaliti tukajšnjemu učitelstvu, in prvi vrsti gđ. Malči Vardjanovi, ki je z veliko vpleto in požrtvovalnostjo otročiče vsak dan vadila, dalje gospe mamica, ki so bile preskrbele svojim ljubljencem tako krasne kostume, večletni, zasluzni predsednici C.-M. podružnice, Katini Guštinovi ter končno odboru Narodne čitalnice, ki je bil raj svojo dvorano brezplačno v uporabo.

Iz Krškega poročajo. Dne 25. t. m. se je vršil v Krškem v sokolski dvorani velik protestni shod proti nameram pariške konference, proti londonskemu paktu in Wilsonovi črti. Govorili so dr. Jan, dr. Dimnik in Anton Mihali. Škoda so se udeležili begunci in domačini okoli 1500 oseb. Sklenila se je resolucija, ki je bila soglasno sprejeta ter odposlana vladi v Beograd ter naši mirovni delegaciji v Pariz.

Po ljubotermem okraju. K naši notici z dne 13. t. m. pod gorenjim naslovom nam pošilja ljubotermesko okrajno glavarstvo sledeče pojasnilo: Glavarstvo je razprodalo pred par tedni nekaj zaplenjenega manufakturnega blaga sporazumno z oddelkom ministrstva za trgovino in obrt v Ljubljani državnim nastavljenim glavarstvom, sodnijo, davkarje in davčnega oblastva o cenah, določeni od sodno zapreženih cenilcev. Kakor znano, se nahajajo uradniki v največji zadregi glede stana primerne oblačila. Z ozirom na primeroma malo množico blaga se na pripadnike ostalih revnih slojev prebivalstva ni moglo ozirati.

— **Protest.** Tržaški Slovenci, zbrani na javnem predavanju v meščanski šoli dne 27. januarja t. l., kar najodločneje protestirajo proti amputaciji našega naroda kakor jo zamišlja mirovna konferenca v Parizu. Zahtevamo, da naš narod sam odloča o svoji usodi. — Tržičani.

Izpred sodišča.

Proces dr. Mihajla Rostoharja. V sobi št. 20 ljubljanskega okrajnega sodišča pred sodnim svetnikom I. Potratom se je včeraj popoldne od pol 12. do 2. popoldne vršila tretja razprava v procesu vsehčinskih docenta dr. Mihajla Rostoharja proti ing. Hugonu Uhlru zaradi preloženja super varnost časti. Kehor znano se je prva razprava o tem procesu vršila dne 19. maja 1919, na kateri je ing. Uhlr ponudil dokazne razseke. Pri drugi dne 18. avgusta naslednjega leta so sodni organi in obtožbenec glede

ukradnih 25 milijonov švitskih znanec na 140.000 kron ter izjavil, da ponudi glede te obdolžitve dokaz razseke, Zastopnega obtožitelja dr. Rostoharja zastopa odvetnik dr. L. C. Oblak, obtožbenca pa dr. Božidar Vodusek.

Proces je vzbudil tudi v inozemstvu, zlasti v nemškem in dunajskem časopisju veliko senzacijo. Iz Praga so bile v avgustu lanskega leta lancirane senzacionalne vesti o defraudacijah dr. Mihajla Rostoharja. Zastopnik obtožiteljev je tudi včeraj predložil in pokazal dunajski list, ki je pisal o teh 25 milijonih.

Za včerajšnjo razpravo, ki je drugača potekla mirno in brez vsakojakih dramatičnih ali senzijskih polnih momentov, je obramba predložila obširne spise in velik dokazni material, ki naj bi dokazal in podpril obdolžitve ing. Uhlra nasproti dr. Rostoharju. Da se zaslusijo razne priče, ki bivajo večinoma v inozemstvu, se je razprava znova prelozila na nedoločen čas.

Društvene vesti in prireditve.

— **Veliki pustni korzo.** Pevsko društvo »Slavec« priredi na pustno nedeljo 15. februarja v hotelu Union po dolgem presledku zopet svojo priljubljeno maskarado pod naslovom »Veliki pustni korzo«. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala, tudi osebno se ne bodo vabilo, ker je vstop za nemaskovane splošen, le maske bodo dobivale vstopnice proti navedbi svojega imena in imele vstop v dvorano proti legitimaciji svojega imena pri blagajni.

Pevska zveza »Ljubljana« priredi v

Najnovejša poročila.

PEČUH JE NAŠ.

Pariz, 30. januarja. Z ozirom na vest, ki jo je priobčil tudi »Beogradski Dnevnik«, da se v pariških diplomatskih krogih govori, da je dodelitev Pečuha Madžarski gotova stvar, ugotavljamo, da je nasprotno istina: *Mirovna konferenca je prisodila Pečuh kraljestvu SHS.*

NAŠ ODGOVOR V PARIZU.

LDU, Pariz, 30. januarja. DKU. Agence Havas poroča: V odgovoru ententnim državam je izjavila jugoslovska vlada, da smatra poročilo z dne 20. t. m. za prijateljski predlog in ne za povelje in da zahteva od zavestnikov rok, potreben za pozorno proučevanje poročila. Njih predlogi ugovarjajo svobodni pravic do samoodločbe narodov. V notji se predlaga, da se podajo vprašanja razsodišču ali ljudskemu glasovanju. Vlada bi se čudila, ako bi se v primeru odklonitve uporabila proti Jugoslaviji pogodba, katere se ni udeležila. Vsi Jugoslovijci naloženi pogoji se odklanjajo in naglašajo se, da nič ne jamči za to, da se bodo Jugoslaviji pripadajoča ozemlja ter Zader in Reka, ko postanejo svobodni državi, resnično izpraznili, zlasti ker se ondote zasedbene čete odločene, da se ne bodo ravnale po ukazih svoje vlade. V notji se izjavlja, da Jugoslavija stremi za tem, da bo duh pravičnosti zaveznikov dopustil, da se predlože izpremenjevalni predlogi. Jugoslavija želi, da se uredi vprašanje v duhu prijateljstva in spravljivosti. — (Za avtentičnost tega poročila ljubljanski dopisni urad ne more prevzeti nobene odgovornosti, dokler ne pride uradno poročilo glede vsebine jugoslovske note na znani ententni ultimatum).

NEGOGLASJA V NAŠI DELEGACIJI V PARIZU.

Beograd, 30. januarja. »Beogradski dnevnik« javlja: V naši delegaciji v Parizu ne vlada popolno soglasje glede ultimata. Del delegatov je za to, da se sprejme ultimatum, drugi pa se zavzemajo za to, da bi se izposlovala primerna sprememba londonske pogodbe. Radi tega so se baje pojavila nesporazumjenja tudi v krilu vlade same. Nekateri politiki zastopajo stališče, da bi bilo najbolje sprejeti ultimatum in skušati, da se nekateri pogoji ublaže, češ da je že skrajni čas, da dobi naša država enkrat sigurne meje in da se s tem spravi z drevnega reda jadranske vprašanje. (Ta vest se nam zdi malo verjetna, vsekakor jo je treba sprejeti s skrajno rezervo. Op. ured.)

MANIFESTACIJE ZA AMERIKO.

LDU, Split, 30. januarja. (Dun. kor. ur.) Sročilo se je vršilo v Splitu velike manifestacije v čast Wilsonu in Ameriki. Silne množice so se zbrale na Narodnem trgu, zapele »Oj Slovanci« in potem krenile na obal, kjer je usidrana ameriška vojna ladja. Tu so prepevali rodoljubne pesmi in vzklikali Wilsona. Na povratku so manifestanti pred posloven pokrajinske vlade zapele »Bole pravde« in vzklikali kralju, regentu in volsti. Mnoštvo je pozdravil predsednik pokrajinske vlade dr. Krstelj, ki je pozval manifestante, naj se mirno razidajo in preusite stvar s političnim faktorjem. Manifestanti so se nato mirno razšli.

KATOLSKA IN PRAVOSLAVNA DUHOVŠČINA V DALMACIJI ZA NAŠE ZAHTEVE.

LDU, Split, 30. januarja. (Dun. kor. ur.) Včeraj je katoliška duhovščina priredila sestanek, na katerem je bil po postavi dr. Štefana odločen naslednji dan na vsaki strani in obtožbenec glede

nedeljo, dne 3. februarja 1920 v veliki dvorani hotela Union točno ob pol 20. uri koncert mešanice in moškega zbora. Vstopnice v predprodaji se dobivajo v Unionovi trafiki in na dan prireditve pri blagajni.

Običajni »Narodne čitalnice« se vrši v četrtek, dne 12. februarja 1920 ob 5. popoldne v mestni posvetovalnici. Letna članarina se lahko plača na običnem zboru. Pričakujemo polnoštevilne udeležbe članstva.

— Na običnem zboru društva državno varnostnih organov, policijskih uradnikov in pta. pomoči ali za Slovenijo s sedežem v Ljubljani izvoljeni odbor se je sledeče sestavil: Predsednik, revirni nadzornik Dobrošek Josip, podpredsednik Prešern Fr., nadzornik, tajnik Benedičič Janko, dr. detektiv, tajnika namestnik Mesarič Vinko, stražnik, blagajnik Stanič Franc, okolišni nadzornik, blagajnika namestnik Teger Ivan, nadzornik. Odborniki: Gec Ivan, nadzornik, Logar Vinko, okol. nadzornik, nadzornik, Škrk Stefan, stražnik, Razhor-Blaž, stražnik, Vodopivec Ivan, stražnik, Batič Blaž, nadzornik, Plevčak Matija, nadzornik, Škrk Stefan, stražnik, Razhor-Blaž, stražnik, Gradšek Valentin, nadzornik, Stante Miha, okol. nadzornik, Zbuec Rudolf, stražnik, Pregledovalci računov: Plevčak Vinko, stražnik, Krabica Josip, nadzornik, Zabukovšek Anton, okol. nadzornik, Obreza Ivan, okol. nadzornik, Ustanovili so se sledeči odseki: a) pravni, b) aprovizacijski, c) za obloko in čevlje in d) odsek za člane izven sedeža.

— **Obični zbor Narodne čitalnice** v Ribnici se ne vrši 2. februarja, ampak 8. februarja ob 3. popoldne v društvenih prostorih.

tež priliki je katoliška duhovščina skupno s pravoslavno sprejela resolucijo nasproti sovražni pohlepnosti Italije, ki se glasi: Katoliška in pravoslavna duhovščina splitske občine, ne videč v pariški konferenci nikake garancije za trajni mir, ki brez Krista in njegovih načel ni mogoče, obsoja vsako deljenje pravic brez evangelijskih načel bratstva, enakosti in svobode, ker bi se sicer rodile samo žalostne posledice, ki bi neugodno vplivale na nas in naš izmučeni narod. V imenu omenjenih načel obsojamo očitno krivico in nasilje mirovne konference proti našemu jugoslovenskemu narodu in ne priznavamo resitve, ki bi zahtevala, da se odpovemo svoje zemlje, svojih pravic in svoje krvi.

JUGOSLOVENSKE MANIFESTACIJE V PRAGI.

Praga, 29. januarja. Jugoslovenski dijaki in jugoslovska kolonija so priredili protestno zborovanje proti italijanskemu imperijalizmu. Po shodu so priredili sprevod po mestu ter se ustavili pred poslopjem jugoslovenskega poslanstva, kjer je imel poslanik Ivan Hribar z balkona govor, v katerem je izjavil, da bo jugoslovska vlada z vsjo odločnostjo branila narodne interese ter storila vse, da se ugodni upravičeni jugoslovenskim zahtevam. Manifestaciji se je udeležilo tudi mnogo češkega dištva in češkega občinstva.

DIVGANJE NAŠE KRONE V ŠVICI.

Curih, 28. januarja. Cariška borza je dne 25. notirala takole: Pariz 43, London 1925, Rim 37, Berlin 525, Zagreb 515, Praga 5, Varšava 380. Naša krona nadkriljuje torej češko in poljsko in se je znatno približala nemški marki. Avstrijska krona se v Curihu ta dan obče ni notirala.

DALMATINSKI SAVEZ DRŽAVNIH URADNIKOV.

LDU, Split, 30. januarja. (Dun. kor. ur.) Savez državnih uradnikov in javnih namestencev v Dalmaciji je objavil svoje stališče povodom razpusta Saveza javnih namestencev v Zagrebu in odredbi, izdanih v Zagrebu in Dubrovniku. Savez izjavlja, da je imelo vse dosedanje delovanje uradniških organizacij v Dalmaciji in skupno delovanje v Savezi v drugih pokrajinah našega kraljevstva izključno stanovski značaj. Glede razpusta Saveza v Zagrebu in preganjanja nekaterih uradnikov v Zagrebu in Dubrovniku izjavlja dalmatinski Savez, da drugih društev, ako so gojila protidržavne tendence ne jemlje v zaščito, ker noče imeti nikakršnih stikov s protidržavnimi elementi, nego jih najostreje obsoja.

DODATNI DOGOVOR GLEDE KOMPENZACIJSKE POGODBE Z AVSTRIJO.

Dunaj, 30. januarja. Listi javljajo, da je jugoslovska vlada odobrila dodatni dogovor k kompenzacijski pogodbi z Avstrijo z dne 1. septembra 1919. Določbe dodatnega dogovora so stopile v veljavo z dnem, ko se je odobril dogovor. Glavna točka tega dogovora se nanaša na odpravo paritetnega postopanja v zaračunavanju avstrijske in jugoslovske kronske vrednosti. Razen tega se določa, da je izvozne carine prosto vse ono blago, ki je bilo na temelju kompenzacijske pogodbe od marca meseca 1919 plačano do 10. septembra 1919. Končno so s Avstrijo zagotovili določeni kontingenti za sировine, ki jih bo avžala v Jugoslavijo.

TRGOVSKI LIST V SPLITU.

LDU, Split, 30. januarja. (Dun. kor. ur.) Takratni trgovski naznanila v Splitu ustanovili svoj list.

GENERAL JUDENIČ ARETIRAN.

Reval, 30. januarja. (DKU. — Agence Havas.) Estonska vlada je dala aretirati generala Judeniča. Zavezniki mislje so proti temu protestirale.

KOLČAK VJET.

LDU, Pariz, 30. januarja. (Dun. kor. urad. — Brezlično.) Francoska vlada potrjuje vest, da je admiral Kolčak vjet. Francoski nadkomisar v Sibiriji je bil naprošen za natančno poročilo in pooblaščen, da zahteva izpustitev admiralja.

LDU, Vladivostok, 30. januarja. (DKU. Agence Havas.) Čehoslovaki so admiralja Kolčaka izročili bolševikom v Irkutsku. O njegovi nadaljnji usodi ni ničesar znanega. General Semenov je nujno naprosil zaveznike, naj osvobodijo Kolčaka.

Aprovizacija.

† Splošna gospodarska zadruga za Slovenijo v Ljubljani bo z dnem 3. februarja delila svojim članom mast, olje, kis, mlo, kavo in šibice (vžigalice). Mast se bode oddajala: samcu pol kg, kdor ima svoje gospodinjstvo 1 kg, do 2 oseb 2 kg, do 4 oseb 3 kg, do 6 oseb 4 kg in čez 6 oseb 5 kg. — Olje se bo delilo na izkaznico pol litra, kis 1 l, mlo in kava v poljubni množini, šibice 1 zavitek. Vrtni red: Dne 3. št. 1—200, dne 4. št. 201—400, dne 5. št. 401—600, dne 6. št. 601—800, dne 7. št. 801—1000, dne 10. št. 1001—1400. Ob tej priliki bode vsak član dobil pri blagajni tudi nakupno knjižico.

† »Samopomoč« v Ljubljani. S 3. februarjem se začne z novo razdelitvijo živ in drugih potrebščin. Izrečno se opozarjajo člani, da se morajo točno ravnati po določenem vrstnem redu, ker se na zamudnike ne bo moglo več ozirati. Prodajalo se bo: mast in lešprenj po 1 kg na osebo; največ 6 kg na člana (obitelji), kaša po 1 kg na člana (obitelji), sol 1 kg na osebo; največ 3 kg za člana (obitelji); podplate na 1—2 osebi povprečno 40 dkg, na 3—5 oseb povprečno do 1 kg, 6 in več oseb do 1½ kg, slivovko in rum po 1 l na člana, svečo do 2 kosa na člana; dalje bo dobili sorazmerno po številu družinskih članov: ječmen, fižol, jaja, fige, cikorki, čaj, vžigalice, pralno mlo in kis. Vrtni red je sledeči: št. 1—300 v torek dne 3. februarja, št. 301 do 600 dne 4. februarja, št. 601—900 dne 5. februarja, št. 901—1200 dne 6. februarja, št. 1200—1500 dne 7. februarja, št. 1501 do 1800 dne 9. februarja, št. 1801—2160 dne 10. februarja, št. 2101—2400 dne 11. februarja, št. 2401—2700 dne 12. februarja, št. 2701 do 3000 dne 13. februarja. Razdeljevanje se vrši od 8. do pol 11. popoldne od 2. do pol 5. ure. Moka pride na vrsto pri prihodnji razdelitvi po 15. februarja. — Člani, ki niso poravnali vseh doslej zapadlih deležnih obrokev, so pri razdelitvi živili izključeni. Priporočati je, da plačajo zamudniki po možnosti vse ostale deležne obroke, da se pisarni olajša delo, ki ga povzroča plačevanje posameznih obrokev. — Steklenice in vrečke (papirne ali iz blaga) je prineseti vselj s seboj!

† Prodaja krompirja. Ker ima mestna aprovizacija v zalogi še nekaj vagonov krompirja, ga bo oddajala strankam v skladišču pri Mühleinsu po sledečem redu: iz I. okraja dne 3. februarja, iz II. okraja dne 4. februarja, iz III. okraja dne 5. februarja, iz IV. okraja dne 6. februarja, iz V. okraja dne 7. februarja, iz VI. okraja dne 9. februarja, iz VII. okraja dne 10. februarja, iz VIII. okraja dne 11. februarja, iz IX. okraja dne 12. februarja, iz X. okraja dne 13. februarja. Kilogram krompirja stane 1 K 50 v.

Poizvedbe.

Izkušni mladenič, popolnoma zmožen slovensčine, nemščine, laščine in francoščine v jeziku in pisavi, išče službo v taki pisarni, prodajalni ali za tolmača zgoraj omenjenih jezikov. Ponudbe na uredništvo lista.

Komu je znano sedanje bivališče g. Franceta Gabrijelčiča, bivšega učitelja v Ložicah pri Kanalu oziroma njegove sorodnike, naj blagovolijo to sporočiti orožniškemu stražmostru Antonu Peršolju v Mariboru.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali: Za Ciril-Metodovo družbo v Ljubljani rodbina Rendla v Krškem 50 K, mesto cvetk na krsto Ivana Požeka, posestnika na trgovca v Metliki.

Za slov. ostopete voljke rodbina Terbahovič v počaščenje spomina gospe Marije Golla 50 K in dr. Josip Klepec, odvetnik tu, 100 K. Znesek je plačal g. Gustav Del Cott iz Ljubljane, vsled poravnave v civilni pravdi, ki jo je naperil proti njemu g. Josip Kozak iz Ljubljane. Srčna hvala!

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Razpis nagrade. Dne 30. novembra 1919 so bile na progi Ljubljana glavni kolodvor-Zidani most in sicer v bližini Zaloga ukradene iz vagona št. 135.254 G. Mad. vsta št. 538 štiri bale manufakturnega blaga v skupni teži 459 kg ter je bila lastnica te pošiljave trdnja Isidor Pešing iz Mitrovice odškodovana za veliko vsoto. Dotičnik, kdor storila izločilo ali ovadi in pripomaga, da dobi trdnja Isidor Pešing vsaj četrtino ukradenega blaga nazaj, se zavzema s tem navedena trdnja izplačati nagrado v znesku 10.000 K (desetisoč kron). Kdor bi bil v smislu tega razpisa do nagrade upravičen, naj se javi v odvetniški pisarni g. dr. Josipa Furjana, v Ljubljani, Srednja ulica št. 1.

Proda se. Preproga 2x3 m, frak in postave, stenska ura, podobne in zastori. Naslov pove uprav. Slov. Nar. 771

Proda se nov ženski modni plašč. Poizve se Gorupova ul. 3./III, vrata 10. 765

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Brez posebnega obvestila.

Antonija Grum naznanja v svojem in imenu svojih otrok pretno vest, da je njen srčno ljubljeni, nepozabni soprog oziroma oče, stari oče, tast in stric, gospod

JANEZ GRUM

danes dne 31. januarja po dolgi, mučni bolezni mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 2. svečana ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Radečkova cesta 24, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 31. januarja 1920.

791

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša nadvse ljubljena, dobra soproga, mamica, hči in sestra, gospa

MARIJA ZUPANEC

soproga poštnega oficijala

danes v petek, dne 30. januarja 1920, po kratki, mučni bolezni preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 1. februarja 1920 ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Rimska ces. 5, na pokopališče k Sv. Križu.

Priporočamo jo v molitev in blag spomin!

V LJUBLJANI, dne 30. januarja 1920.

Globoko žalujoči rodbini: Zupanec, Lesjak.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

Lovro Demšar, mestni uslužbenec, naznanja v svojem in v imenu svojih otrok pretno vest, da je njegova ljubljena, nepozabna soproga oziroma mati, gospa

Helena Demšar

včeraj po dolgi, mučni bolezni mirno preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 1. svečana ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Glince, Ločalkarjeva ulica št. 207, na pokopališče na Viču.

V Ljubljani, dne 31. januarja 1920.

Zahvala.

Za dokaze iskrenega sočutja ob bolezni in smrti našega predobrega soproga oziroma očeta, brata, svaka in strica, gospoda

Alojzija Šmuga

za darovane lepe vence in za obilno udeležbo pri pogrebu izrekamo vsem najsrčnejšo zahvalo.

Posebej se pa še toplo zahvaljujemo gg. častnikom in dalje služečim podčastnikom dravskega artilerijskega polka, godbi Dravske divizije za krasne žalostinke, rajnikovim stanovskim tovarišem tiskarjem in sl. telovadnemu društvu „Sokol I“ za množično spremljevanje na pokopini zadnji poti.

V LJUBLJANI, dne 29. januarja 1920.

Zaljuočli ostali.

Zahvala.

Za tolažilne obiske, izražena sožalja, udeležbo in spremstvo pri pogrebu našega iskrenoljubljenega

Josipa Gödererja

se srčno zahvaljujemo domačemu g. župniku in g. svetniku Krumpstarju, rodbini Rudeževi in Koslerjevi, pevcem za ganljivo petje, prijateljem in domačemu občinstvu, kakor tudi občinstvu iz sosednih krajev, posebno od Sv. Gregorja, kar nam je v veliko tolažbo.

Vdano se zahvaljujemo, g. dr. Anton Schifferju za neutrudljivo zdravljenje blagopokojnikovo. Naj bo vsem stotero povrnjeno.

Na Ortočku, dne 29. januarja 1920.

Zaljuočli rodbine.

Proda se njiva

rodovitna zemlja, za dva mernika posevke, se prodaja v občini Dolko. — Ponudbe pod: „Mitra“ na upravnistvo Slovenskega Naroda.

Proda se lep, eleganten dvokolni voz (Gig) s konjsko opremo vred, spadajočo k temu voz. — Poizve se v upr. „Slov. Nar.“ 726

Mlad trg. pomočnik, vojašine prost, išče službo, v kakih trgovini v mestu ali na deželi. — Ponudbe na pošti predal pod „pošta št. 398“ Vodo - Trbovlje. 721

Blagajničarka izurjena moč, se sprejme v fino trgovino. Stanoviti mora pri naših v Ljubljani. — Ponudbe pod „Blagajničarka 767“ na upravnistvo Sl. Naroda. 767

Išče se živahen kolporter tudi nov, obrn plači. Zglaš. naj se v Tiskovni zadruzi Ljubljana, Sodna ulica 6 768

Lepo salonsko ogledalo (belgijsko steklo) se prodaja. Ogleda se lahko med 2.—4. uro pop. Kje, pove uprava. 217

Proda ali zamenja se stara postelja okrog 200 let stara. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 749

Meblirano sobo s hrano ali brez nje išče gospod. Ponudbe pod „P. H. 744“ na upravnistvo Slovenskega Naroda 744

Prodajam omre, stelaže, ledenike (Eisventilator, opravo za trgovino vse v najboljšem stan. Oglejda se v Bohorjevi ulici št. 9. 740

Sprejemata se dve služkinji, prva kot sobarica, druga za vsa misna dela, proti dobri hrani in plači. Ponudbe: Emonska cesta 8 II. 773

Proda se črna zimska suknja, šortna obleka, obleka za 15—16 letnega dekca. Zaket, salonska suknja, v površčnik, dežni plašč. Poizve se: Kolizejska ulica 12, pritičje, nasproti l. art. gimnazije. 774

Proda se foto-aparat 9x12, Nettel Sport - Camera, optika Bodenstein Doppel-Anastigmat Euryar 1:68, f=135 cm in trieder (Zeiss 8x pov.) — Naslov pri upr. „Sl. Nar.“ 783

Večja množina krajnikov v druge vrste odpadkov ter bukova drva, samo iz direktne vira se kupi. Ponudbe na pošti predal 103. 700

Odda se stanovanje mirni stranki ob 1. prostorne sobe, kuhinje in pritliklami v poljskem okolju, za prazno sobo in popolno oskrbo 1 solidnega gospoda, v bližini Martinove ceste. Ponudbe na pošti predal 103. 701

5 avtomobilskih pnevmatik in 6 zračnih cevi 815x105 provenijence „Michelin“ skoraj povsem nove, kompletne kilometrske števec s tahometrom in pogonom, eno rezervno kolo 815x105, ter različne avtomobilne pritlikline in orodje proda Mestno električno podjetje, Maribor, Edvard-Smilova ul. 8. 725

Popolnoma samostojna kontoristinja, zmožna slovenske, nemške po možnosti tudi laške in francoske korespondence, se sprejme takoj v večjem mestu na Gorenjskem. Ponudbe prosim pod šifro „Kontoristinja/475“ na uprav. Slov. Naroda. 475

Išče se knjigovodja z večletno prakso. Zahteva se popolno znanje dvojnega knjigovodstva. Prošnjam je priložiti zadnje šolsko izpisevalno in izpisevalno o praktični sposobnosti. Centralna uprava za trgovski promet z inozemstvom v Beogradu, podružnica v Ljubljani. 646

Ženitna ponudba! V svrhu poznejše ženitve išče neki akademik stika s fino ljubeznivo damo od srede 20ih do začetka 30ih let, tudi vdovo. Cenj. natančne ponudbe s sliko, ki se vrne pod „Štik 745“ na uprav. Slovenskega Naroda. 745

Ženitna ponudba! Mlad, trgovsko izobražen gospod se želi v svrhu poznejše ženitve seznaniti z gospodično ali vdovo, brez otrok, ne nad 28 let staro. — Prednost imajo one z že vpeljano trgovino ali gostilno. Le resne ponudbe s sliko, ki se vrne, po šifro „Jadrin/779“ na upravo „Slov. Nar.“ 779

Resna ženitna ponudba! Aktiven častnik, s 6.000 K letnimi dohodki, bi se rad seznanil v svrhu takojšnjega zakona z gospodično, staro 20—30 let inteligentno, s nekaj premoženja. Le resne ponudbe s sliko pod „Aktiven častnik 768“ na upravnistvo Slov. Naroda. Tajnost zadržana. 766

Resna ženitna ponudba! Mladenc, 29 let star, brezhibne preteklosti, vselej znan, se želi seznaniti v svrhu ženitve z gospodično primerne starosti, ki bi imela samostojno boljše poslovanje, že vpeljano gostilno ali trgovino. Vdove z 1 ali 2 otrokoma niso izključene. Ponudnik je vajen le same trgovine in poljedelstva s precejšnjo svojo prihrankov. Ponudbe, če mogoče s sliko, se prosijo pod „Zaključna bodajša 754“ na anonični zavod Briga Dvojčak, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. 713

Proda se surovo olje, dobro ohranjen, od 25 — 30 HP. kupi „Danica“ d. d. za beničke proizvajalce Koprivnice, Sveta. 718

Proda se starejša moč, steklarne, ali mešane stroke, se sprejme takoj v trgovini stekla in porcelana Fr. Strupl, Celje. 611

Želodčna tinktura lekarnja Piccolija v Ljubljani, Dunajska cesta, krepča želodec, pospešuje prebavo ter odprti telesa. — Naročila proti povzetju. 10661

Soliden gospod išče mesečno sobo, če kakih trgovini v mestu ali na deželi. — Dopisi pod šifro „Dobra plača“ na anonični ekspedicijski AL. MATELICH, Ljubljana, Kongresni trg 3. 707

Proda se več parov moških čevljev in nekaj obleke in klobukov. — Nanašate in sraje. Kje, pove uprav. Slovenskega Naroda. 721

Kupim dobro ohranjen divan ali otmano in politirano umivalno mizo z mramornim ploščo. Kdo, pove upravnistvo Sl. Naroda. 734

Vinegrad, novo rigolan, v lepi solnčni legi, 129 arov, je naprodaj. Več se izve pri P. Delar, Miraa, Dolensko. 501

Trgovina z mešaním blagom ali prazen lokal se vzame v najem. Ponudbe pod „Mešana 704“ na uprav. Slov. Naroda. 704

Dva dobro ohranjena pisalna stroja s slovensko in nemško tastaturo se kupita. Cenene ponudbe z navedbo cene in sistema naj se pošljejo na „Poštni predal 68, Ljubljana“. 692

Frezo, skobelnik, mizno okroglo žago, tako električna družba Lednica, Koroško. Zglašiti se za ogled in pogajanja pri Jožetu Arneju, pošta in postaja Lednica. 731

Katera rodbina srednjega stana v Sloveniji

bi bila pripravljena sprejeti proti odškodnini mornariškega strojnega podčastnika, begunca iz okupiranega ozemlja, za čas njegovega 14-dnevnega dopusta v svoje okolišje. Cenene ponudbe pod šifro „Dunav“ na upr. „Sl. Nar.“ 788

Uradno dovoljena, še 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in boljših služb

Išče majmo: knjigovodjo in komptoristino s slov., nemškim, če nogoče ital. ali franc. jezikom za večje podjetje v Ljubljani; zanesljivo gospodično k 2 otrokom za Ljubljano; 2 slugi v dobre privatne hiše v Zagreb, 2 osebi; več samostojnih kuharic in sobaric v Zagreb, Sisak, Bjelovar, Ruma na Slavonskem. Prezname samo dekleta z dobrim spričevalom ali pridne začelnice. 782

G. Flux

Gospeska ulica 4, I. nadstropje leve. Pri zunanjih naročilih znak za odgovor.

Naprodaj je velika hiša z vrtom na Gorenjskem, eno uro od Bleda. Zelo pripravo za letovišanje. Cena po dogovoru. Cenene ponudbe na upravo lista do 15. februarja 1920 pod „Gorenjec 678“. 678

Kuhinjska orodja, jamste svetilke, karbidne svetilke, kovinske vzdigalnice za vino, nudi

Metallwarenfabrik VOLKMAR, Graz Moserholzgasse 30. 541

KOLONIJALNO, SPECIJALNO in PREKOMORSKO BLAGO NA VELIKO pri veletrgovini „FRUCTUS“ d. d. za promet sosednjih proizvajalcev, kolonijalnega in drugega blaga. prije 616

IZBOR SCHOELLERA št. ZAGREB. Viska ulica 21. TELEFON: 108. 108. „FRUCTUS“ KARTOVARJE CENIK! 541

Milki - podgane stonice - škurki in vsa zalega mora poginati ako upotrebljena moja anti-milki tablete in posredni trgovci sv. d. d. za promet sosednjih proizvajalcev, kolonijalnega in drugega blaga. prije 616

IZBOR SCHOELLERA št. ZAGREB. Viska ulica 21. TELEFON: 108. 108. „FRUCTUS“ KARTOVARJE CENIK! 541

Milki - podgane stonice - škurki in vsa zalega mora poginati ako upotrebljena moja anti-milki tablete in posredni trgovci sv. d. d. za promet sosednjih proizvajalcev, kolonijalnega in drugega blaga. prije 616

Proda se artilj. Waffnerock. Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 780

Pozor! Svarilo! Javim, da nisem plačnik za Rudolfa Vrečko. Vsak ingub, kdor ma v mojem imenu kaj da. Šostanj, 29. jan. 1920 772

Jakob Vrečko.

- Narodna kavarna - sprejme 2 učenca, poštenih staršev, zdrava, ki imata veselje do te obiti. 778

Nov polnogumijev obroč (Vollgummireifen) za tov. avto, 1030x140 in decimtalna tehtnica, malo rabljena se prodaja. Naslov pri upr. „Slov. Naroda.“ 776

„Mehke treske“ v butarah 20/50 cm na vagonu iz Bistrice v Rožn. odaja

V. Leitgeb, lesna trgovina Slnčavas — Koroško-781

Na Bledu se prodaja vila

obstoječa iz 8 sob s pritliklinami in lepim vrtom, opremljena, uporabna za zimo. Elektr. luč, vodovod. — Cena 130.000 K. Ponudbe pod „Bled 751“ na uprav. Slov. Naroda. 751

Obl. konces. informačni zavod

„Drago Beseljak“ Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5

dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu in inozemstvu. V abonentu ter posamezno cene zmerne

VRTNAR 28 let star, neoznjen, zmožen voditi najmodernejšo vrtno, z večletno prakso in dobrih sročevali, želi prejeti službo pri kakšni graščini ali večjem vrtnarjem podjetju v mestu. Cenj. ponudbe pod „Vrtnar“ na Zastopstvo Slov. avniva Ivo Sušnik, Maribor, Grajska ul. 15.

VINO banaško, bizeljsko, haloško, ljutomersko nudi M. Blisija, Poljčane. 729

drva Lopa, bukova

Zagana, cepljena v vsaki množini dostavila na dom po 35 vln. kg. Kveder, Poljanska cesta 19. 763

Na prodaj za 100 hektl. dobro ohranjenih transportnih vinskih sodov (štartinski in polovnjaki) kakor tudi 200 vinskih sodov z vsebino od 150 do 200 litrov. — Ponudbe s ceno franco Maribor naj se vpošljejo na M. Malenšek, Maribor. 770

Imamo naprodaj ca. 1 vagon JAJC katere oddamo v zabojih po 1440 komadov (10 gros) po zmerli cenai. „BALKAN“ trg., šped. in kom. deln. dr. 691

Ljubljana, Dunajska c. 33.

Prima bosanske slive v zabojih po 15 kilogr.

Kava, čaj, koklade, bombone, kaka, kavni pridelki, konjak, rum, likerji, šampanjec, namazeno vino, mandolini, rezine, oljivo, paradizniki, riž

Jos. Fabiani, Ljubljana Razpošilja po celem kraljestvu od 5 kg naprej poštnice prosto.

Akademik išče sobo. Ponudbe na upravo pod „Akademik/720“ 10424

Večja množina štedilnikov je naprodaj. Poizve se: Jeranova ul. številka 11. 10424

Prodam v originalnih zabojih po 1440 komadov po K 1.50 komad. — Ponudbe na Em. Španec v Rogatcu, (Slov. Štajersko). 544

Več močnih, dobro ohranjenih, ovijanih transportnih sodov od 600—700 litrov proda Anton Kautz sen. v Kodeljevi. 715

Dr. Bogdan Derč ordinira brezplačno vsak dan od pol 4. do pol 5. v otroški bolnici, Sreliška ulica 10. 422

Proda se malo rabljen ampermetr za enakomerni tok do 10 amp. premer 125 mm ali se pa isti zamenja za elektromotor do 1/10 HP, 220 V, vrtilni tok. Eventualna diferenca za motor se doplača. Ponudbe pod „Novo mesto 220“ poštno ležeče Novomesto. 759

Slastičarski pomočnik išče v tej stroki službo. Ponudbe pod „S. P. /457“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 457

Priporoča se sl. občinstvu

Ivan Carman izdelovatelj usnjatih dokolenic Zg. Šiška št. 42.

Cigaretni papir: Golub, Abadić, Club in Samum priporoča na debelo papirica Ur. nus. Ljubljana, Mestni trg št. 11. 630

Kupujem po najvišjih cenah hlode, rezan in tesan jelov kakor trd les ter vsakovrstna drva za kurivo. — VIKTOR GLASER, lesna trgovina, Ruše pri Mariboru. 9919

Prva jugoslovanska zlatarska delavnica Alojzij Puch Selenburgova ul. 6. Kupi- zlato in srebro s jh cenah, priporočam veliko zalogo zlatnine, srebrnine, ur, briljantov i. t. d. vsa popravila in nova dela se izvršujejo v lastni delavnici točno in solidno. 7938

Štedilniki za vzidanje, vseh vrst, so na prodaj. — Poizve se v Jeranovi ulici 5. 786

Trgova - Ljubljana.

STAMPILJE Anton Černe GRAVEUR in Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebne, trgovce in obrtnike, sestavi Henrik Podkrajšek, profesor na kr. državni obrtni šoli v Ljubljani. — Cena K 24 — priporoča knjiga, neizogibno potrebna za pisemski promet za vsakega v vseh življenjskih dneh. Naroči se lahko v vseh knjigarnah ali pa pri založniku Ig. pl. Kleinmayr & Fed, Bamberg, Ljubljana, Kongresni trg 2. 10647

Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebne, trgovce in obrtnike, sestavi Henrik Podkrajšek, profesor na kr. državni obrtni šoli v Ljubljani. — Cena K 24 — priporoča knjiga, neizogibno potrebna za pisemski promet za vsakega v vseh življenjskih dneh. Naroči se lahko v vseh knjigarnah ali pa pri založniku Ig. pl. Kleinmayr & Fed, Bamberg, Ljubljana, Kongresni trg 2. 10647

Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebne, trgovce in obrtnike, sestavi Henrik Podkrajšek, profesor na kr. državni obrtni šoli v Ljubljani. — Cena K 24 — priporoča knjiga, neizogibno potrebna za pisemski promet za vsakega v vseh življenjskih dneh. Naroči se lahko v vseh knjigarnah ali pa pri založniku Ig. pl. Kleinmayr & Fed, Bamberg, Ljubljana, Kongresni trg 2. 10647

Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebne, trgovce in obrtnike, sestavi Henrik Podkrajšek, profesor na kr. državni obrtni šoli v Ljubljani. — Cena K 24 — priporoča knjiga, neizogibno potrebna za pisemski promet za vsakega v vseh življenjskih dneh. Naroči se lahko v vseh knjigarnah ali pa pri založniku Ig. pl. Kleinmayr & Fed, Bamberg, Ljubljana, Kongresni trg 2. 10647

Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebne, trgovce in obrtnike, sestavi Henrik Podkrajšek, profesor na kr. državni obrtni šoli v Ljubljani. — Cena K 24 — priporoča knjiga, neizogibno potrebna za pisemski promet za vsakega v vseh življenjskih dneh. Naroči se lahko v vseh knjigarnah ali pa pri založniku Ig. pl. Kleinmayr & Fed, Bamberg, Ljubljana, Kongresni trg 2. 10647

Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebne, trgovce in obrtnike, sestavi Henrik Podkrajšek, profesor na kr. državni obrtni šoli v Ljubljani. — Cena K 24 — priporoča knjiga, neizogibno potrebna za pisemski promet za vsakega v vseh življenjskih dneh. Naroči se lahko v vseh knjigarnah ali pa pri založniku Ig. pl. Kleinmayr & Fed, Bamberg, Ljubljana, Kongresni trg 2. 10647

Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebne, trgovce in obrtnike, sestavi Henrik Podkrajšek, profesor na kr. državni obrtni šoli v Ljubljani. — Cena K 24 — priporoča knjiga, neizogibno potrebna za pisemski promet za vsakega v vseh življenjskih dneh. Naroči se lahko v vseh knjigarnah ali pa pri založniku Ig. pl. Kleinmayr & Fed, Bamberg, Ljubljana, Kongresni trg 2. 10647

Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebne, trgovce in obrtnike, sestavi Henrik Podkrajšek, profesor na kr. državni obrtni šoli v Ljubljani. — Cena K 24 — priporoča knjiga, neizogibno potrebna za pisemski promet za vsakega v vseh življenjskih dneh. Naroči se lahko v vseh knjigarnah ali pa pri založniku Ig. pl. Kleinmayr & Fed, Bamberg, Ljubljana, Kongresni trg 2. 10647

Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebne, trgovce in obrtnike, sestavi Henrik Podkrajšek, profesor na kr. državni obrtni šoli v Ljubljani. — Cena K 24 — priporoča knjiga, neizogibno potrebna za pisemski promet za vsakega v vseh življenjskih dneh. Naroči se lahko v vseh knjigarnah ali pa pri založniku Ig. pl. Kleinmayr & Fed, Bamberg, Ljubljana, Kongresni trg 2. 10647

Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebne, trgovce in obrtnike, sestavi Henrik Podkrajšek, profesor na kr. državni obrtni šoli v Ljubljani. — Cena K 24 — priporoča knjiga, neizogibno potrebna za pisemski promet za vsakega v vseh življenjskih dneh. Naroči se lahko v vseh knjigarnah ali pa pri založniku Ig. pl. Kleinmayr & Fed, Bamberg, Ljubljana, Kongresni trg 2. 10647

Specialna rubrika.

Avstrijska trgovina in industrija.

Avstrijska ekspedicijska
M. Dukes Nachf. A. G.
Dunaj, (Wien) 1/1.

Trgovci, nakupovalci!

Kdor hoče ceno, dobro in iz zanesljivega vira nakupovati prvo vrsto blago, komur je na pošti, sodni, hitri in zanesljivi postrežbi, naj se s polnim zaupanjem obrne na mojo firmo.

Stalna velika zaloga vseh kemičnih predmetov n. pr.:
redki natron, vžigalice, bakreni vitriol, vanilja, galun, žveplo, jodidna kislina, parafin, goraki voski, cerosin, smola, gumijevina itd.,

Nikolaus Freystadt
Wien I., Fleischmarkt 1.
Telefon 18.270.
Telegr.: Adr. „Drindust. Wien“ 28614

Julius Baumgarten & Söhne
Vereinigte Papierefabriken
Kommanditgesellschaft, Wien VII.
Seidengasse 42.

Pisarnice, pisne, pisne karte, pisne karte

„ATLAS-WERKE“
Wien VII. Neustiftgasse 66
dobavljajo

stroje za čevlje
vseh vrst in za mali in veliki obrat in vse potrebščine za izdelovanje obnavl. 28640

TABU

TUBES-ET-PAPIER-
A-CIGARETTES-
USINES: WIEN-XVI
Konstantingasse 2-8
28569

Alpenländ. Drahtindustrie
Ferd. Jergitsch Söhne
Wien (Dunaj) Friedrichstrasse Graz,
(Graz), Klingenfurt (Graz)

Zičnate pletenine
vrv
modroci.
Sita, železno pohištvo. Katalog SHS gratis. 28641

Dvigala

F. Wertheim & Comp., A. G.
Wien IV., Luisengasse 6, Budapest VI.,
Lehelutca 12.

Osebnost, tovarna in dvigala za jedila in akte vseh obratnih vrst. Dvigala za prevažanje oseb (Paternosteraufzüge) po preizkušenem sistemu. Žerjavi (graniki) vseh vrst 28642

K. Flottmann & Wien X.X.,
Grünzingerstrasse 75.
H. Flottmann & Comp.
Pressluft-Industrie A. G. Budapest VII.,
Kerepesi Ut. 46.

Dobavitelji za: kompletne naprave s stisnjenim zrakom za rudnike, kamenolome, tvornice, ladjedelnice, kompresorji, črpalke vakuum, parni stroji, Cevi velika zaloga, Črpalke kratkodobni dobavni termini, Armature. Ugodne cene! 28298

Elektromotori in dynami

vseh velikosti in napetosti.
J. Fränkel,
Wien I., Rathausstr. 1.

Stenska ključka JAB

Najboljše in najlepše nadomestilo za žičnike. Zahtevajte ponudbe tudi za drugo hišno in kuhinjsko orodje.
J. Althorn & Bröder
Wien VII.
Neubaugasse Nr. 31.
Prodaja se samo predprodajalcem.
Prav izplačljiv predmet

Elektromotorje

dinamo, napeljevalni in elektro tehn. instalacijski material dobavljajo z zalogo

Philipp Hamber G. m. b. H.
Wien VII. Neubaugasse Nr. 38. Brzozajni naslov - Aggregator Wien,
Telefon št. 31 - 2 - 23. 2875

Črpalnice vseh vrst

brizgalnice Noel črpalnice
vinske in spiritalne črpalnice
črpalnice za latrine in
gnojnice. 28065

Cyklop Gesellsch. Marienberg u. Weiss,
Wien IX., Boltzmannngasse 22.

Priv. avstr. drž. žel. družba

Wien, I., Schottenstrasse Nr. 8-10.
Rav. avstr. fužin in tvornic
Telegraf: Stogwörke Tel. 17348 in 17349
Bež. povl. tvor. strojev Dunaj (Wien) X.
Telefon št. 50271 in 54304.
Lokomotive na parni pogon za glavne in postranske železnice za tise vse širine, lokomotive brez ognja, za rudniške lokomotive s stisni. zrakom, vsi zadnji specialni izdelki n. pr. električne lokomotive za granike, popravilne lokomotive vseh sistemov. 28622

Kupim

vsako množino hrastovih hlodov od 25 cm debeline naprej, kakor tudi hrastove deske 25 do 30 m/m debele oziroma nazagane trize za parketne deske. Ponudbe s ceno franko vagon Ljubljana ali odposiljalna postaja na Ivan Šiška, tovarna parketov in marna zaga Ljubljana, Metelkova ulica 4. 10938

Amerikanski

-denar-

Ker grem v nekaj dneh v Zagreb, posredujem za amer. denarne pošiljke. Bančna nakazila sprejema z naročili: **Gospodarska pisarna Dr. Ivan Černo, Ljubljana, Miklošičeva c. 6.**

BRATA SEVER:

Ljubljana, Gosposvetska cesta (Kolizej)
priporočila vsakovrstno pohištvo po ugodnih cenah. Vabimo na ogled

Kolesa

rabljena, kupuje
J. GOREC,
Ljubljana, Gosposvetska cesta 14.

Izbrano uradnico

stenografinjo sprejme
dr. R. Pipuš
v Mariboru.

DRVA

črtna in trda dobavi in pripelje na dom. **V. Seagnetti,** parna žaga za državnim kolodvorom. 9921

Karbidne posode

(bobne), pločevinaste kupuje v vsaki množini ter po najvišji ceni **tvrdka Broznik & Fritsch,** trgovina z železom Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 1. 07

Vinara

Fran Jakovac, Jaska, Hrvatsko,
priporočila pristna rdeča in bela vina po ugodni dnevni ceni 511

Sladna kava
znanka
„Vardar“
v zavrtkih po 1/2 in 1/4 kg
Tovarna:
JOVO GIGOVIC, Nova Gradiska,
Zaloga za Slovenijo.
Podružica Jovo Gigović,
Maribor, Glavni trg 21.

Lojze Bercé
Katka Bercé roj. Plevnik
poročena dne 3. februarja 1920.
Dornberg Črnomelj.

Hladnik Ivan
Anica Hladnik roj. Benigar
poročena
31. januarja 1920.
D. M. Polje Košana.

Dražbeni oklic.

Dne 4. svečana 1920 od 9.—12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne ter naslednje dni vsakokrat ob istih urah se bo vršila vsled sklepa okrajne sodnije v Ljubljani z dne 30. 1. 1920 A I 1212/19 v Ljubljani Komenskega ulica 14, I. nadst.

javna dražba

raznega pohištva, obleke, perila, kuhinjske posode, živil itd. Kot vzklicna cena posameznim predmetom se določa njih cenilna vrednost.

Najvišji ponudek je treba plačati takoj v roke podpisane sodnega komisarja in zdražene predmete mora zdražitelj takoj odsuriniti.

Dr. Karl Schmidinger, I. r.
notar kot sodni komisar.

A VIII. 767/19-7 736

Oklic.

Dne 5. svečana t. l. ob pol 10. uri dop. se bo vršila najemno-oziroma zakupodaja posestev hišne št. 2 v Lanišah in prostovoljna sodna dražba 2 krav, telice, telčka in 2 konj pod pogoji, ki se bodo ustanovili pri dražbi.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII.,
dne 27. januarja 1920.

Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani

namerava zgraditi v Ljubljani na stavbišču ob Aleksandrovi cesti nasproti Narodnega gledališča uradno poslopje in razpisuje v svrhu pridobitve stavbenih načrtov

javen natečaj

z omejitvijo na udeležbo arhitektov, ki prebivajo v kraljestvu Srbov, Hrvatov in Slovencev ali pa prebivajo v inozemstvu, morajo pa biti jugoslovanske narodnosti.

Določa se, da je osnutek v smislu razpisnega programa in pogojev izdelati v skicah v merilu 1:200.

Doba izročitve osnutkov določena je do 12. ure popoldne 31. marca 1920 na naslov: **„Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani, Knaflijeva ulica št. 13“** v zapечатih ovojih, označenih z geslom v smislu razpisanih pogojev.

V presojevalno komisijo izvoljeni so sledeči:

Ing. A. Klina, gradb. direktor za Slovenijo, kot predsednik.
Arch. Jan Dufle, mest. gradb. nadsvetnik v p., kot podpredsednik.
Ing. J. Feerster, profesor obrtne šole, kot član komisije.
Ing. M. Pirnat, dvorni svetnik.
Ing. M. Pralovšek, mest. gradb. nadsvetnik.
Ing. S. Radnai, ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe.
Dr. M. Zarnik, mag. direktor.
Vsi stanujoči v Ljubljani.

Za osnutke, ki jih bo presojevalna komisija spoznala za najboljše, so sledeče nagrade:

I. darilo v znesku K 10.000—
II. : : : : 6.000—
III. : : : : 4.000— (jugoslov. kron)

in poleg tega še nadaljnji dve nagradi, vsaka po K 2000— za eventualni nakup dveh osnutkov, katere sicer nista bila odlikovana, vendar pa od presojevalne komisije v nakup priporočena.

Za izgotovitev konkurenčnih osnutkov potrebni pripomočki, razpisni pogoji in drugi podatki se dobivajo poštino prosto pri Trboveljski premogokopni družbi v Ljubljani, Knaflijeva ulica št. 13.

: tri rodline :

skupno število stanovanj, obsejajoča 6—7 sob, kuhinje, kopalne sobe, s vsemi pripomočki ter električno razsvetljavo v mestu ali na periferiji Ljubljane, za takoj ali pozneje.
Oskrbna s kurjavo in posredna uspešna oskrb, ki stanovanjsko oskrb, zagotavlja.
Sporočila se prejemajo pod „Kurjava“ na **znanstveno ekspedicijsko**
M. VATELICH - LJUBLJANA,
709 - Štefanova ulica 2.

„Timex“ Uvoz-Izvoz Društvo I. O. I.

Dunaj I. Dobrovoljska 7.
Brno: Timex-Dunaj.
Praga II. Vozlavičova 66.
Brno: Timex-Praga.
Dobavi tako:
Poljedeljske stroje in orodje, kmetijske vozove; lopate, motike, krampje, pohištva za spalne sobe, manjši ted. les, kuhinjske opreme, umije itd.
Podpizla, aparate umije in jarmena. Kmetijsko-tekstilne in kmetijske stroje, medicinske aparate. Stroj in orodje za vse industrije. Elektriko-motorji in ventilatorji.
Zahtevajte naše najugodnejše ponudbe. 9745

Oferira:

Emalirano (postekleno) posodo. Porcelan in stekleno. Šipe, stekla za ogledala in brušeno steklo.
Kemični proizvodi — Učilnice.
Stavni material vseh vrst. Železniški material. Železne konstrukcije. Stroj in orodje za vse obrte.

Brzjavi: Eskomptna.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Int. telefon št. 146.

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1.

INTERESNA SKUPNOST S HRVATSKO ESKOMPTNO BANKO IN SRBSKO BANKO V ZAGREBU.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

DENARNE VLOGE. — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT. — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR. — AKREDITIVI. — BORZA.

Tovarna Barva vsakovrstno ..
..... blago.
Jos. Reich Kemično čisti obleke.

Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Selenburgova ul. 3

Podružnica v Mariboru Svetlolika ovratnike, zape-
stnice in srajce.
Gospodsk. ulica št. 33.

ELEKTROMATERIJALnažigali, žepne lampe, karbidne lampe, kao i žilaka
engros i eksport.**WALTER**, kuća za rasvetu, WIEN VI., Gumpendorferstr. 88 B.

Brzjavni naslov: ELEKTROWALTER WIEN.

Odda se takoj in pod ugodnimi pogoji

prvovrsten zobozdr. atelije

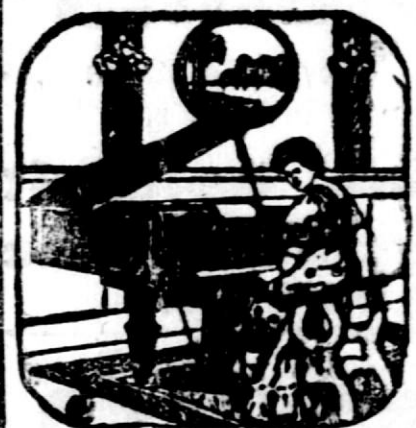
v centrali Slovenije, bogato in popolnoma moderno
opremljen, vse kakor stoji in leži. — Atelije obstoja
že dvajset let ter ima najboljšo klijentelo. — Sijajna
prilika za mladega zdravnika. — Vprašanja naj se
pošljejo na upr. lista pod „Zobozdravniški atelje 629“.

Francosko-jugosl.
komercijalna družba Pariz — Zagreb.

Velika reklamna prodaja finega francoskega toaletnega mila

le 4 dni

Toaletno milo od 5 K do 35 K. Kolinska voda
70° garantirana. — Razstava in prodaja v dro-
geriji „Adria“, Selenburgova ulica št. 5.
Na debelo po-
sebne cene.

G. F. Jurásekvglasovalec klavirjev in trgovec z
glasbilo

v Ljubljani, Wolfova ul. št. 12.

Prva jugoslovanska specialna
tvrdka za vglasovanje in po-
pravljanje glasbil.

Zbirni promet:

Wien-Zagreb-BeogradOdprema in doprema vsakovrstne robe
transitiranje ocarinjenje intervencije glede
izvoza in uvoza.Agenturalni in komisijski oddelki
izvršuje nakup in prodajo v komisijo
tudi za lasten račun.**Transportno in prometno društvo**Središnja:
Zagreb, Illica 48.
Telefon 2-20.Podružnica:
Beograd, Vuka Karadžića 16.
Telefon 2-77.Brzjavi: Transport Zagreb
Beograd

Vse informacije takoj in brezplačno.

Zaradi elektrifikacije se prodaja in je videti v obratu:

parna naprava

s 250 konjskimi silami, obtočena iz Compoundnega parnega stroja s
Colimannovo zavoro, brnaki fabrikat, dva dvoplamenska cevna kotla (Zw.-
flammenrohres) s 100 kurilne ploščine, vodnocevalni kotel (Wasserrohr-
kessel) s 180 kurilne ploščine. — Mariborski parni mlin

Karl Scherbaum & sinovi, Maribor.**!! Jugoslovansko inženirsko podjetje !!**

družba s o. z.

inženirska pisarna in stavbno podjetje

Ljubljana, Sadna ulica št. 2 Maribor, Viktorinova ulica št. 34

Brzjavni naslov: JIP — Ljubljana JIP — Maribor

Projekti, proračuni. Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbno nadzorstvo

Vodne gradbe; Izrada vodnih sil; poljedelska melioracija.

Be'on, železobetonske, železne konstrukcije.

Železnice, ceste, predori, mostovi.

Industrijska in gospodarska poslopja.

Komerijalno razpečevanje gradiva, orodja in industrijskih tvarin.

Skaboform se zopet dobiva!

Proti srbenju, svrabu, lišajem, nečistostim kože zahtevajte v naj-
bližnji lekarni preizkušeno in zdravniško priporočeno
dr. Flescha originalno Skaboformovo mazilo.

Ne maže, ne pušča barve, brez duha. Po vteranju puder „Skabo-
form“. Dobiva se po vseh lekarnah. Generalna zaloga za Ljubljano
in okolico

Rihard Sušnik

„pri Zlatem jelenu“ IV. Marjita trg.

Flaka
dokolenice
K. SELJAK LJUBLJANA

IVAN JAX in sin
Dunajska cesta št. 15, Ljubljana.**Šivalni stroji**
in stroji za pletenje.Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Linzu.
Ustanovljena leta 1867. Vseenoje postaja brezplačno.**Pisalni stroji „Adler“ Kolesa** iz prvih
tvarin
Ceniki zastoj in franko. Dürkopp, Styria, Waffelnrad.**Krznarska moda 1920.**

Nemoderni muš, boe i.t.d. se modernizirajo in iz-
gotovlja v najkrajšem času. V zalogi doma izdelane
garniture ter specialno damske kožuhovalne čepice.
Prevzamem vsakovrstne kože v stroj ter jih popol-
noma izgotovim v najmoderneje garniture.

Ludovik Rot, krznar,
Gradišče 7, nasproti Dramskega gledališča.

Menialnica Slovenske
eskomptne
:: banke ::

v Ljubljani, Kolodvorska ulica, nasproti juž. kolodvoru,
sprejema vloge na tekoči račun in hranilne
knjižice. — Kupuje valute in devize po
najvišjih dnevnih cenah. — Ima stalno v
zalogi velike množine tuje valute.

Stara in nova rdeča vina vedno v zalogi.

Več pove **E. VAJDA**, vinske kleti, Čakovac, Medjimurje.
BRZOJAVI: Vajda, Čakovec. TELEFON: 4, 33.

Na prodaj:

breja 5 letna medjimurska kobila, licencovan 1½ leten simodolski
plemiski bik čiste pasme, breja simodolska telica, par 6 letnih
vprežnih konj. **E. VAJDA, Čakovac, Medjimurje.**
Telefon: 4. Brzjavi: Vajda, Čakovac.

Brez konkurence! Brez konkurence!

Jugoslavenska industrija papira**Gustav Seligmann, Zagreb.**

Nikolićeva ul. 3. Telefon br. 6-32. Brzjavi: Jp Nikolićeva 3.

Najcenejša dobava in bogato skladišče: raznih vrst papirja kakor: tiskovnega,
pisalnega, konceptnega, dokumentnega, konceptnega belga i. t. d. Papirnatih
prtov, papirja za police (stolce), trgovskih in kanc. omotov, map, kaset in
ostalega v to stroko spadajočega blaga.

Naznanilo.

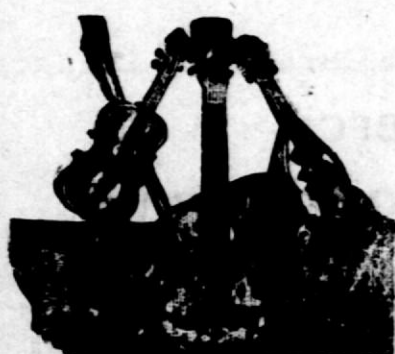
Dovoljujem si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem
s 15. januarjem 1920 prevzel staro renomirano veletrgovino Oskar
Reitterjevo v Slovenjemgradu, katero bodem vodil v istem veli-
kem obsegu kakor moj prednik.

Moja dolgoletna praksa v različnih veletrgovinah mi bode
omogočala cenj. odjemalcem v vsakem oziru ustrezati.
Posebno važnost bodem polagal na solidno, prijazno, točno
in hitro postrežbo.

Imel bodem vedno veliko izbiro manufakturnega in špeci-
rijskega blaga, kakor tudi železnine, katero bodem oddajal na
debelo in drobno.

Kupujem vse deželne pridelke in plačujem najvišje cene.
Za obilen obisk se priporočam

z odličnim spoštovanjem

Alojzij Dular.

Violine, strune, citre,
harmonike, kitare,
tamburice, telovad.
rogovi, se druge
glasb. instrumenti in
potrebščine v veli-
:: kanski zalogi ::

ALFONZ BREZNIKglasbeni učitelj in edini zapri-
seženi izvedenec dež. sodišča**LJUBLJANA**

Kongresni trg št. 15.

(Nasproti nunske cerkve.)

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Deliška glavica 20.000.000.- kron.

Stribarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond 2.000.000.- kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Sprejema
vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vednostnih papirjev, valut
in dovoljuje
vsakovrstne KREDITE